

PARLAMENT DE CATALUNYA

**Presidència
de l'honorable Sr. Joan Casanovas**

DIARI DE SESSIONS

Sessió del dia 14 de desembre del 1933

SUMARI

A dos quarts de cinc i deu minuts de la tarda s'obre la sessió, sota la presidència de l'honorable senyor Joan Casanovas.

Lectura i aprovació de l'acta de la sessió anterior.

Ordre del dia:

Pregunta del senyor Tarradelles al senyor Conseller de Governació, sobre l'exercici de l'actual censura de premsa.

Resposta del senyor Conseller de Governació.

Rectificacions dels senyors Tarradelles i Conseller de Governació.

Manifestacions del senyor Lluhi sobre la convocatòria de la darrera sessió extraordinària.

Declaració de l'honorable senyor President.

Intervencions dels senyors Ventosa i Calvell i Rovira i Virgili.

Rectificació del senyor Lluhi.

Manifestacions del senyor Canturri a la memòria de Galan i Garcia Hernández.

Els senyors Lluhi, Lloret i Fronjosà, per les respectives Minories, s'adhereixen a les paraules del senyor Canturri.

El senyor Ventosa i Calvell, per la Minoria de Lliga Catalana, explica la seva posició davant la qüestió plantejada.

Rectificació del senyor Canturri.

Adhesió de la Majoria, en nom de la qual parla el senyor Lluís Companys.

El senyor Lluhi pronúncia paraules de salutació al senyor Companys per haver parlat com a Cap de la Majoria, paraules que agraeix el senyor Companys.

El senyor Conseller de Justícia i Dret, en nom del Govern, se suma a l'homenatge a Galan i Garcia Hernández.

S'acorda consti en acta el record i homenatge de la Cambra a la memòria dels capitants afusellats en temps de la monarquia, amb la reserva dels vots de la Minoria de Lliga Catalana.

Lectura d'un Projecte de Llei prorrogant la vigència de la Llei per a la solució dels conflictes derivats dels contractes de conreu. Passa a la Comissió corresponent.

Discussió del dictamen de la Comissió de Governació sobre el Projecte de Llei proposant l'ajornament de les eleccions municipals que havien de celebrar-se a Catalunya el dia 17 del mes que som.

Presentació del dictamen pel President de la Comissió, senyor Arnau.

Discurs del senyor Tarradelles, per la Minoria Nacionalista Republicana d'Esquerra, fixant el seu punt de mira quant a aquest Projecte de Llei.

Li respon el senyor Conseller de Governació.

El senyor Tarradelles rectifica.

Intervenen els senyors Vallès i Pujals, Ruiz i Ponseti, Lloret i Ibars.

També intervé, per la Comissió, el senyor Arnau.

Es rebutjat, en votació ordinària, un vot particular de la Minoria de Lliga Catalana, havent votat a favor els senyors Diputats de l'esmentada Minoria.

Es dona per acabada la discussió de totalitat, i hom passa a la de l'articulat.

Fa ús de la paraula el senyor Ventosa i Calvell, recollint anteriors manifestacions del senyor Conseller de Governació.

Li respon el senyor Conseller de Governació.

Els senyors Ventosa i Calvell i Conseller de Governació rectifiquen.

Articles 1.º, 2.º, 3.º i 4.º Són aprovats, successivament, en votació ordinària i amb els vots en contra de la Minoria de Lliga Catalana.

En votació ordinària, s'aprova definitivament la Llei referent a l'ajornament de les eleccions municipals. La Minoria de Lliga Catalana fa constar el seu vot en contra.

S'entra a la discussió del dictamen de la Comissió especial sobre el Projecte de Llei de Contractes de Conreu, i a petició del senyor Cerezo se suspèn la discussió per tal de reunir-se la Comissió.

Discussió dels títols VII a XII del dictamen de la Comissió especial sobre el Projecte de Llei Municipal de Catalunya.

El senyor Arnau, de la Comissió, fa la presentació del dictamen.

Manifestacions del senyor Vallès i Pujals sobre la totalitat.

Es aprovat, sense discussió, el títol VII del Projecte, que comprèn els articles 102, 103, 104, 105 i 106. Així mateix és aprovat, sense discussió, el capítol I del títol VIII del Projecte, que comprèn els articles 107, 108, 109, 110, 111, 112 i 113.

A petició del senyor Vallès i Pujals, es suspesa aquesta discussió, per trobar-se absent de la Cambra el senyor Rovira i Roure, el qual vol fer unes manifestacions sobre diversos articles.

Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió de Cultura sobre el Consell de Cultura de la Generalitat.

La Comissió accepta una esmena, presentada als articles 9.º, 10 i 11 del dictamen, dels senyors Galés, Folc, Arnau, Rovira i Virgili i Bancells.

A continuació, són rebutjats els vots particulars presentats als articles 2.º i 3.º del dictamen, que restaren pendents de votació en la sessió d'ahir. Voten per la seva acceptació els senyors Diputats de la Minoria de Lliga Catalana.

Es també rebutjada una esmena a l'article 3.º i que restà igualment pendent de votació. Són favorables, així mateix, a la seva acceptació, els vots de la Minoria de Lliga Catalana.

Són aprovats els articles 2.º i 3.º i la nova redacció de l'article 9.º, que refon els 9.º, 10 i 11 del dictamen.

En votació ordinària, s'aprova definitivament la Llei sobre el Consell de Cultura de la Generalitat. Lectura del dictamen de la Comissió especial sobre el Projecte de Llei prorrogant la vigència de la Llei del 26 de juny proppassat per a sol·lució dels conflictes derivats dels Contractes de Conreu.

Lectura d'un Projecte de Llei referent a la pròrroga, per al primer trimestre de l'any 1934, dels actuals Pressupostos, corresponents a l'exercici del 1933, de l'Ajuntament de Barcelona. Passa a la Comissió corresponent.

Discussió del Dictamen de la Comissió d'Economia sobre el Projecte de Llei de Bases de la Cooperació. El senyor Conseller d'Agricultura i Economia exposa les finalitats perseguides amb la presentació del Projecte de Llei.

Se suspèn aquesta discussió.

Lectura del dictamen de la Comissió de Finances sobre el Projecte de Llei referent a la pròrroga per al primer trimestre de l'any 1934 dels Pressupostos de l'Ajuntament de Barcelona que regeixen en el present exercici.

Ordre del dia per a la sessió de divendres.

S'aixeca la sessió a tres quarts de vuit i cinc minuts de la vetlla.

S'obre la sessió a dos quarts de cinc i deu minuts de la tarda, sota la presidència de l'honorable senyor Joan Casanovas.

Al banc roig hi ha l'honorable senyor Conseller de Governació.

Es llegeix i aprovada l'acta de la sessió anterior.

ORDRE DEL DIA

Precs i preguntes

Sobre l'exercici de l'actual censura de premsa

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Tarradelles.

El Sr. TARRADELLES: Senyors Diputats: En nom de la Minoria Nacionalista Republicana d'Esquerra, he de fer una pregunta al senyor Conseller de Governació sobre la forma com s'està fent actualment la censura a Barcelona. Aquesta Minoria tenia la intenció, ja fa temps, de plantejar aquí a la Cambra el cas de l'exercici d'una censura que d'una manera velada s'està fent en el *Full Oficial del Dilluns*, de Barcelona, però creïem que no era prou, potser, per a fer aquesta protesta i per a interpellar el senyor Conseller de Governació. Però, com sigui que la censura que es fa des de la Generalitat al *Full Oficial del Dilluns*, de la qual ja han protestat tots els partits polítics de Catalunya, està fent-se especialment i moltes vegades personalment pel President de la Generalitat, avui, aprofitant l'oportunitat de què s'està portant a cap una censura de la qual nosaltres també hem de protestar, demano al senyor Conseller de Governació que acabi la intermissió de la Generalitat de Catalunya en el *Full Oficial del Dilluns*. S'ha arribat al cas de què funcionaris de la Generalitat repassin les quartilles de darrera hora a la mateixa impremta de la Casa de Caritat i que moltes vegades es falsegen els actes succeïts el dia abans. Nosaltres creïem que el Govern de la Generalitat no deu ni pot intervenir de cap de les maneres en res del que afecti al *Full Oficial del Dilluns*. Ara que estem en vigílies de noves eleccions i que tots els partits es llançaran a una propaganda electoral, he de demanar, repeteixo, que cessi d'una manera definitiva aquesta intromissió de l'Esquerra i del Govern de la Generalitat, i principalment de funcionaris que estan prop del President de la Generalitat, en el que afecta al *Full Oficial del Dilluns*.

(*Entra l'honorable senyor Conseller de Justícia i Dret.*)

En quant a la censura a Barcelona, nosaltres estem sorpresos de la manera com aquesta es porta a cap. Hem vist, per exemple, que dilluns d'aquesta setmana un setmanari afecte a la política del Govern de la Generalitat publicava un manifest que l'endemà era censura a un altre diari d'esquerra. Avui, també, en un diari d'esquerra, veiem que li ha estat censurat un editorial, cosa que fins ara no sabíem que aquesta censura fos emprada també per a censurar coses no massa favorables a la política de l'Esquerra; sembla que el senyor censor, els que donen instruccions als censors, hagin mirat només de censurar a un partit polític o diaris de tendència contrària a la política de l'Esquerra. Per tant,

aquesta protesta que faig en nom d'aquesta Minoria, espero que serà recollida pel senyor Conseller de Governació per tal que ell pugui influir prop del Govern General de Catalunya i de la Generalitat mateixa, perquè ràpidament sigui aixecada la censura prèvia als diaris de Barcelona.

(*Entra l'honorable senyor Conseller de Cultura.*)

El Sr. CONSELLER de Governació: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller de Governació.

El Sr. CONSELLER de Governació: Per a contestar, en realitat, dos precis que en una sola pregunta ha fet el Diputat senyor Tarradelles. Essent el *Full Oficial del Dilluns* confeccionat a la Casa de Caritat, he de rebutjar enèrgicament que per cap funcionari de la Generalitat se li faci aquesta prèvia censura aquí esmentada. La Generalitat no ha de intervenir absolutament per res en la confecció del *Full Oficial del Dilluns*; és un full que supleix, per a fer factible el descans dominical ordenat legalment, els altres diaris. Per tant, ha d'ésser un periòdic neutral, no influit de cap manera per cap circumstància política i menys pel Govern de la Generalitat.

Quant a la segona part, sap molt bé el senyor Diputat que ha fet ús de la paraula, que la Generalitat no té encara traspasat el comandament dels Governadors civils, ni del Governador General, i que la censura s'exerceix únicament i exclusiva sota les ordres i instruccions de Madrid. Per tant, en aquest Departament de Governació no es fa absolutament res d'aquesta censura a què alludeix el Diputat senyor Tarradelles. Això no vol dir que aquesta queixa que s'ha formulat aquí a la Cambra, aquest Conseller de Governació, amb l'autoritat moral que pot donar i dóna al seu càrrec, no sigui traspasada al senyor Governador General de Catalunya perquè puguin recollir-la, i, si és certa, pugui esmenar-la en forma eficient.

El Sr. TARRADELLES: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Tarradelles.

(*Entra l'honorable senyor Conseller d'Agricultura i Economia.*)

El Sr. TARRADELLES: Francament, m'ha estranyat la contestació del senyor Conseller de Governació; m'ha estranyat perquè tothom sap a Barcelona, i potser a fora de Barcelona, que el *Full Oficial del Dilluns* no és tal full oficial, sinó que sembla el Full Oficial de l'Esquerra Republicana de Catalunya. Tothom sap, i això és cosa fàcil, si el senyor Conseller de Governació no n'està assabentat, d'assabentar-se'n, que funcionaris de la Generalitat, cada setmana, intervenen en la confecció del *Full Oficial del Dilluns* i el censuren; i dic el censuren perquè jo puc assegurar aquí que moltes vegades les quartilles ja aprovades pel director del *Full Oficial del Dilluns* han estat portades a la Generalitat i rectificades. Ha de saber també el senyor Conseller de Governació que moltes vegades aquesta censura no ha estat feta solament per funcionaris de la Generalitat, sinó pel propi President de la mateixa.

Un Sr. DIPUTAT de la Majoria: Està molt assabentat.

El Sr. TARRADELLES: Molt. Quant a la censura que es realitza des del Govern General de Catalunya, només he de recordar al senyor Conseller

de Governació que el Governador General de Catalunya també és Comissari General d'Ordre públic, nomenat pel Govern de la Generalitat de Catalunya, per la qual cosa crec que el Consell Executiu de la Generalitat pot fer-li indicacions, ultra ésser d'Esquerra Republicana de Catalunya. Per tant, jo crec que el Govern de la Generalitat té, no solament força moral, sinó l'autoritat necessària per a poder influir prop del Governador General de Catalunya perquè la censura de Barcelona, si es creu que això pot ésser, sigui aixecada; i si no pot ésser degut a les mesures per a la normalitat preses a la ciutat de Barcelona, almenys que sigui feta amb la imparcialitat que tots nosaltres desitgem, o almenys ho desitja aquesta Minoria.

El Sr. CONSELLER de Governació: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller de Governació.

El Sr. CONSELLER de Governació: He contestat ja la primera volta afirmant la imparcialitat que ha de tenir el *Full Oficial del Dilluns*, que s'edita a la Casa de Caritat, imparcialitat que la V. S. posa en dubte, fent afirmacions categòriques, afirmacions que la V. S. hauria de provar a fi i efecte de què, si fossin una realitat, aquest Conseller de Governació no dubtés en posar-hi l'esmena necessària perquè no succeís.

Quant al del Governador General, ja sap la V. S., i ho torno a dir, que trametré el prec amb la força moral que dóna l'ésser Conseller de la Generalitat, perquè d'altra forma ja sap la V. S. que les ordres vénen en un sentit determinat de Madrid i si alguna anomalia hi ha hagut també podria ésser, no culpa de les ordres que s'haguessin donat, sinó de l'home que fa la censura, de l'home que està dedicat a aquesta tasca. Per tant, jo crec que això és fàcil d'arreglar i que no ha de succeir cap d'aquestes anomalies.

Sobre la convocatòria de la darrera sessió extraordinària

El Sr. LLUHÍ: Demano per parlar, per una qüestió d'ordre.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Lluhi.

El Sr. LLUHÍ: L'altre dia, amb ocasió de presentar-se aquest Projecte de Llei ajornant les eleccions municipals i de fer unes manifestacions el senyor Conseller Primer, em vaig dirigir a la Cambra exposant el punt de vista d'aquesta Minoria respecte a la convocatòria de la sessió extraordinària del dilluns. Vaig dir aleshores al senyor President de la Cambra, i ho repeteixo ara, que no vegi en aquesta manifestació que faig un motiu de censura per a la Presidència; sinó el desig de donar una interpretació bona, de sentar un bon precedent respecte a com hem d'entendre que regula les obertures del Parlament l'art. 27 de l'Estatut Interior de Catalunya, és el que em mou sobre aquesta qüestió.

Aquelles manifestacions han estat avui objecte d'un comentari periodístic per part d'un illustre company d'aquesta Cambra, persona que ve a representar, em fa l'efecte, com si diguéssim, el tractadista de dret polític de la Majoria

d'Esquerra Republicana de Catalunya, i crec que és una cosa convenient — ell ho afirma també en el seu comentari periodístic — que s'aclareixi una mica aquest punt per a sentar un bon precedent d'interpretació de l'art. 27 de l'Estatut Interior de Catalunya.

Els fets crec que m'han donat la raó del que vaig dir l'altre dia. La convocatòria extraordinària de la sessió del dilluns fou filla d'una comunicació del Consell Executiu dirigida a la Presidència del Parlament; la Presidència del Parlament la va atendre i va convocar per a la sessió extraordinària del dilluns. I la meua manifestació era que el President del Parlament havia de dir si, amb una interpretació adequada, més pura, de l'art. 27 de l'Estatut Interior de Catalunya, corresponia la convocatòria aquella al President de la Generalitat. L'art. 27 de l'Estatut Interior de Catalunya regula les convocatòries del Parlament, assenyalant la forma com el Parlament es reuneix de ple dret, i després diu que podran convocar també el Parlament, o tenen la facultat de convocar el Parlament, dues autoritats: el President de la Generalitat o el President del mateix Parlament; tant si es tracta del que en podríem dir període normal i en què el Parlament està obert i funciona normalment els quatre dies de la setmana, com si es tracta d'un període extraordinari, car no fa cap excepció l'art. 27. Per tant, el mateix el President de la Generalitat que el President del Parlament, en un i altre cas, poden convocar i reunir el Parlament. Per consegüent, no hi ha per què fer una diferència entre un cas i l'altre.

Es per això que aquesta Minoria plantejava aquest problema, i inclús desitjaria que per part de la persona autoritzada de la Majoria o del Govern i àdhuc per part de les altres Minories, es profunditzi sobre aquest punt de vista. Crec que s'hauria de sentar el bon precedent següent: sobre la facultat que té el President de la Generalitat o la que té el President del Parlament de Catalunya per a convocar el Parlament en circumstàncies extraordinàries, o sigui en dies que no hi hagi sessió, s'ha d'entendre que quan la iniciativa correspon al Poder Executiu ha d'ésser el President de la Generalitat el que el convoqui, i quan la iniciativa, per les circumstàncies que siguin, per les raons que siguin, per la conveniència que jutgi amb la seva responsabilitat el President de la Cambra, correspon pròpiament a la Cambra, es faci la convocatòria pel President de la Cambra, sigui aquest el que reuneixi el Parlament.

Jo crec que aquesta és una bona doctrina, i d'aquesta manera ens evitariem un cas una mica anòmal, com el que està passant avui, i és el de què el Consell Executiu de la Generalitat, per una cosa que semblava d'una extraordinària urgència i premura, va invitar al President de la Cambra a què ens fes celebrar una sessió extraordinària, i després el propi Consell Executiu de la Generalitat detura durant dos dies la discussió d'aquesta cosa que havia vingut amb una urgència extremada i que va fer que el President de la Cambra atengués la comunicació del Consell Executiu i convoqués una sessió extraordinària del

Parlament. Així és que ens trobaríem que podríem imputar la responsabilitat d'aquesta sessió extraordinària completament inútil, a una manca de previsió política per part del Consell Executiu de la Generalitat, en haver-la convocat el propi Consell Executiu o el President de la Generalitat, que és qui hauria d'haver fet la convocatòria, segons entenc. I ara ens trobem amb la situació una mica paradoxal de què sigui el President de la Cambra el qui hagi fet una convocatòria per a tractar un Projecte que no tenia aquella urgència que semblava que li volia donar el Consell Executiu, perquè el propi Consell Executiu s'ha encarregat de demostrar amb els fets de què aquesta urgència i aquesta perentorietat no existia.

Aquesta és la doctrina d'aquesta Minoria, sentint molt que aquell eminent tractadista a què m'he referit sustenti un punt de vista diferent. Però he d'afirmar, respecte a l'opinió d'aquest eminent tractadista, com altres vegades, tractant-se del mateix tractadista, m'he trobat en el cas de creure que el repetit tractadista exposava el que podríem dir-ne una teoria política per a justificar uns fets que s'adiuen amb la seva manera de pensar. És més, les seves teories polítiques no responen moltes vegades, em fa l'efecte, a una convicció preestablerta, sinó a una manera fàcil de voler explicar els fets.

El Sr. PRESIDENT: La Presidència, respecte a l'apreciació que fa de la interpretació de l'art. 27, el senyor Lluhí, no pot, en aquest moment entrar en el fons de la qüestió; però si la V. S. vol que prengui estat parlamentari aquesta iniciativa, pot formular la proposició i amb molt gust la Presidència la posarà a la consideració de la Cambra i podrà arribar-se a un acord respecte a aquesta interpretació. Ara, continuar aquest debat potser fora una mica irregular. Per tant, prego al senyor Lluhí que, pels mitjans reglamentaris, procuri formular-la.

El Sr. LLUHÍ: He de fer senzillament la manifestació de què nosaltres hem exposat el nostre punt de vista respecte a la interpretació de l'article 27, i fóra de desitjar, perquè amb això ja li hem donat estat Parlamentari, que abans de què es produeixi una altra vegada el mateix cas, quedi ben fixat aquest punt de vista per la Cambra.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Ventosa.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Simplement, he demanat la paraula perquè no semblés una descortesia al senyor Lluhí, qui en nom d'una Minoria ha plantejat una qüestió important que afecta a la interpretació d'un article de l'Estatut Interior de Catalunya per poguer-se creure que se li deixava sense contesta o sense recollir el seu requeriment.

Jo crec que en la qüestió que hi ha plantejada avui, s'ha de descartar en absolut, a judici d'aquesta Minoria, tota responsabilitat per part de la Presidència del Parlament. El President del Parlament va rebre una comunicació feta per Decret, a conseqüència d'un Decret del Govern de la Generalitat en la qual es demanava que anés a la convocatòria del Parlament de Catalunya, i en

aquest cas és evident que qualsevol que hagués ocupat la Presidència d'aquesta Cambra havia d'atendre el requeriment formal, solemne, fet pel Govern de la Generalitat, convocant el Parlament. Per consegüent, en cap de les nostres paraules crec que hi pot haver ni censura ni crítica per a la Presidència. Però establert això, jo no vull anar a interpretar quines puguin ésser en el seu interior les reflexions que la mateixa Presidència del Parlament es faci, perquè en realitat, de veritat, segons l'article 27 de l'Estatut Interior de Catalunya la facultat de convocar el Parlament és indistintament del President de la Generalitat o del President del Parlament. Naturalment, en un i en altre cas ha de venir suficientment justificat pels fets o pels propòsits que es persegueixin, perquè evidentment constitueix una manca d'atenció per al Parlament i una manca de serietat per part de qui ho fa, si es fa una convocatòria del Parlament sense que aquesta estigui justificada per l'obra que en realitat s'ha de realitzar. I aquí ha succeït que s'ha fet servir el President del Parlament per a fer una convocatòria del Parlament, que no ve absolutament justificada.

En aquest punt jo he de marcar una absoluta coincidència amb l'apreciació que feia el senyor Lluhí i Vallescà, perquè resulta que ve un Decret — després el comentarem en examinar el Projecte de Llei — i en aquest Decret es diu que es convoqui el Parlament de Catalunya perquè pugui...

El Sr. PRESIDENT: Es demana a la Presidència.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: ... prendre una resolució amb tota pressa, i, evidentment, han passat ja tres o quatre dies i no es veu res que justifiqués una convocatòria extraordinària pel dilluns, quan el Parlament s'havia de reunir el dimarts i quan únicament i exclusivament per voluntat del propi Govern no s'ha pres una resolució. S'ha reunit la Comissió, s'ha deliberat, s'ha parlat, el Govern, com acostuma a passar-li molt sovint, no s'ha cregut autoritzat a prendre cap decisió sense consultar poders que estaven fora del Parlament i que estaven fora de la Cambra i, naturalment, a conseqüència d'això s'ha ajornat una decisió durant uns quants dies.

Per consegüent, el que nosaltres hem de dir, contestant el requeriment del senyor Lluhí, és que jo crec que el senyor President del Parlament ha fet el que havia de fer en la convocatòria que li era demanada per un Decret del Govern de la Generalitat, però que jo crec que no s'havia d'haver demanat al senyor President del Parlament que fes aquesta convocatòria amb una urgència que després s'ha demostrat que no venia justificada. (*Rumors d'aprovació en la Minoria de Lliga Catalana.*)

El Sr. ROVIRA I VIRGILI: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Rovira i Virgili.

El Sr. ROVIRA I VIRGILI: Senyors Diputats: No tenia, en venir avui a aquesta sessió, la més lleu notícia que s'hagués de tractar aquest punt, que jo no crec constitucional, sinó més aviat reglamentari; però de totes maneres em sembla convenient que es plantegi aquest debat perquè, ni l'Estatut Interior ni el Reglament són en això prou ex-

plicits. Es convenient que d'una manera taxativa quedi ben delimitat.

Com a parer propi (i no em crec tractadista de l'Esquerra perquè no sé tampoc si els companys de l'Esquerra pensen com jo en aquesta qüestió) he de declarar que em sembla completament clar que una cosa són períodes de sessions extraordinàries, sigui una sola sessió, siguin moltes, allò que en diuen en francès *sessions*, i una altra cosa són allò que en francès en diuen *séances*. Cal distingir les *sessions* de les *séances*, i, per tant, com que es tracta d'una *séance* i no d'una *session*, s'ha d'aplicar el Reglament i no l'Estatut.

Crec que el senyor Lluhi tindria raó si es tractés d'un acte de Govern (el de suspendre la proclamació de llistes electorals) que hagués motivat la convocatòria del Parlament estant aquest tancat. Aleshores sí que essent un acte de Govern era natural que convocés el Parlament el President de la Generalitat. Però es tracta d'un moment en què el Parlament funciona, que vol dir que estem en període de sessions; i l'autoritat màxima que ha de convocar les sessions és el President. El nostre Reglament en part ja ho detalla això, ja ho preveu. L'art. 38 diu que hi haurà sessions ordinàries i extraordinàries; les primeres se celebraran quatre dies per setmana en la forma i de la durada que la Cambra acordi. Les segones se celebraran quan les circumstàncies ho exigeixin i el Parlament ho ordeni. Jo crec, doncs, que és aquest article del Reglament el que s'ha d'aplicar en aquest cas. Si hi ha sessions ordinàries i extraordinàries, *séances*, això és el Reglament que ho prescriu i no pas l'Estatut. El que no diu el Reglament és que hi hagi sessions d'aquesta última classe convocades pel President, però diu que es convocaran quan les circumstàncies ho exigeixin, i això ha d'ésser, al meu entendre, a criteri del President.

Si algun dels companys de la Cambra creu que aquesta teoria no és bona, té el dret perfecte de combatre-la — són respectables totes les opinions —; però insisteixo a creure que l'art. 27 de l'Estatut es refereix per força als períodes de sessions, no a sessions úniques, especials i concretes dins el període de sessions en curs, i que aquestes sessions especials i concretes són tractades a l'art. 38 del Reglament Interior.

Em sembla que les dues Comissions respectives, la de l'Estatut, si és que encara funciona, i la del Reglament, que aquesta sí que funciona, es podrien reunir per a tractar sobre aquest afer i dictaminar.

No tinc la pretensió d'imposar el meu criteri en aquest afer, i em limito sempre a exposar honradament el meu parer personal. Si en aquest coincideixo amb els companys de la Cambra, estaré satisfet; del contrari puc dir que no hi ha per part meva qüestió d'amor propi en el plantejament d'aquest punt concret del dret parlamentari.

El Sr. LLUHÍ: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Lluhi.

El Sr. LLUHÍ: Es per dir que aquest Diputat no veu una relació clara entre el que s'ha discutit i plantejat aquí en aquesta ocasió i l'art. 38 del Reglament, que fa referència — per emprar la mateixa paraula del senyor Rovira i Virgili — a *séances* extraordinàries, perquè es tracta simplement de quan

el Parlament acordi reunir-se en una sessió extraordinària a la nit, per donar pressa a un dictamen, perquè pugui enllestir-se o àdhuc vulnerar el criteri que hi hagi una setmana parlamentària i fer sessions el dilluns i el dissabte per enllestir un Projecte de Llei o una discussió extraordinària, però que no es refereix al punt essencial, i en definitiva el nostre punt de vista es recolza en una teoria ben coneguda i segurament també compartida pel senyor Rovira i Virgili: la necessitat de fer una bona separació de tots els òrgans de govern i que, per tant, no hi hagi interferències del Poder legislatiu amb l'executiu, i que les organitzacions es moguin sempre dintre de llur competència. Res més.

El Sr. PRESIDENT: Queda clos l'incident.

A la memòria de Galan i Garcia Hernández

El Sr. CANTURRI: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Canturri.

El Sr. CANTURRI: Senyors Diputats: Fent avui tres anys que els capitans Galan i Garcia Hernández foren vilment fusellats pels successos que tots vosaltres recordeu, em permeto des d'aquí tributar un record a aquells dos braus militars que foren els precursors, en aquell moment, del règim republicà, i desitjaria que els diferents representants de les Minories republicanes, per mitjà d'aquest acte, tributessin un homenatge a la memòria dels dos caiguts i expresséssim el nostre sentiment per la mort d'aquells dos grans republicans. Jo demano, doncs, als representants de les diferents Minories d'aquí que vulguin adherir-se a aquest prec meu a la memòria d'aquells dos il·lustres republicans. (*Rumors d'aprovació en la Majoria.*)

El Sr. LLUHÍ: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Lluhi.

El Sr. LLUHÍ: Per dir que nosaltres, naturalment, ens associem a aquest record i també el fem extensiu a tots els altres caiguts igualment per la República. I fem vots també perquè serveixin d'estímul per a tots els que hagin de lluitar per aquesta idea, si es pogués trobar en perill en altres circumstàncies.

El Sr. LLORET: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Lloret.

El Sr. LLORET: Faig meves, senyors Diputats, les paraules que acaben de pronunciar el senyor Lluhi i el company senyor Canturri. Realment, jo crec que aquest és el millor moment perquè nosaltres donem aquella solemnitat a aquest record per als herois que ha tingut la República, no solament per aquells actes, sinó per tots els que han vingut succeint-se fins a la instauració d'aquest règim republicà.

El Sr. FRONJOSÀ: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Fronjosà.

El Sr. FRONJOSÀ: Aquesta Minoria s'uneix també a les paraules de l'amic senyor Canturri, i, per tant, s'adhereix també a la seva proposició. Res més.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Ventosa i Calvell.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: El senyor Canturri ha cregut oportú, creient potser que hi podria haver alguna dificultat en l'expressió per part d'alguna Minoria, d'adreçar un requeriment a tots els grups de la Cambra. Nosaltres ens creiem en el cas de dir que la nostra posició respecte del règim republicà està perfectament marcada en declaració solemne feta per aquesta Minoria. Però en ordre a la nostra apreciació respecte a fets històrics, en la actuació seguida per portar aquest règim republicà, nosaltres no podem sumar la nostra adhesió al pensament que tingui el senyor Canturri, perquè naturalment, la nostra posició és diversa respecte a aquesta. Per consegüent, nosaltres ens reservem el nostre criteri respecte del passat, amb tot el respecte per les víctimes caigudes, però mantenint la integritat del nostre pensament amb ple acatament del règim republicà i plena afirmació de les formes i procediments democràtics per a mantenir o trasbalsar el règim amb un ple apartament de tot el que signifiqui moviments de subversió militar, vinguin d'on vinguin. (*Molt bé!, molt bé!, en la Minoria de Lliga Catalana. Rumors en la Majoria i diversos escons de les altres Minories.*)

El Sr. CANTURRI: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Canturri.

El Sr. CANTURRI: Agraïm molt llurs manifestacions als companys representants de les Minories republicanes — i em plau, en aquests moments, significar les paraules «republicanes» —. I hem de dir que no ens estranya l'actitud del senyor Ventosa i Calvell en parlar en nom de la Minoria de Lliga Catalana. Jo no havia pensat en entaular un debat sobre aquesta qüestió; i el meu propòsit era tan sols el de que el Parlament, en complir-se el tercer aniversari del fusellament d'aquells dos bons militars, els tributés un record. I, naturalment, discrepem profundament de les manifestacions del senyor Ventosa i Calvell, perquè nosaltres no podem interpretar la conducta, l'actuació, el gest d'aquells dos capitans, com ho ha qualificat el senyor Ventosa i Calvell, perquè aquells dos gloriosos capitans no varen subvertir res, sinó que, al contrari, varen treballar per a restablir la normalitat en el nostre poble, que estava subvertida pels que governaven. I per tant, el senyor Ventosa i Calvell, que aleshores era Ministre...

Diversos senyors DIPUTATS de la Minoria de Lliga Catalana: No, no! Si no ho era!

u El Sr. CANTURRI: Ho fou més tard. Perdonin, és igual.

Diversos senyors DIPUTATS de la Minoria de Lliga Catalana: No, no és igual.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: També el senyor Companys ho fou més tard.

El Sr. CANTURRI: Però quan el senyor Ventosa i Calvell fou Ministre, no estava restablerta encara la normalitat, sinó que continuava havent-hi una dictadura.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Si aquell Govern va convocar les eleccions...

El Sr. TRIES DE BES: La normalitat fou quan el senyor Canturri va ésser elegit Diputat!

El Sr. CANTURRI: Per tant, crec, senyors Diputats, que els capitans Galan i Garcia Hernàndez

dez no varen fer més que donar la seva vida perquè fos restablerta la normalitat en el nostre país i en favor de la causa de la llibertat i de la democràcia, principis que mantes vegades s'han defensat des dels escons de la Minoria de Lliga Catalana, i que jo no puc creure que s'hagin defensat de bona fe; i si alguna vegada ho hagués cregut amb les paraules que acaba de pronunciar el senyor Ventosa i Calvell m'hauria convençut que estava equivocat.

Per tant, agraïm a les Minories autènticament republicanes la seva adhesió a la nostra proposta i ens hem de doldre de què per la Minoria de Lliga Catalana no s'hagin volgut sumar els seus representants a les modestíssimes paraules per mi pronunciades, ja que en aquest cas, no crec que hi pugui haver cap senyor Diputat que pugui interpretar la meva proposició com una maniobra política.

Diversos senyors DIPUTATS de la Minoria de Lliga Catalana: No, no, i ca!

El Sr. CANTURRI: No, senyors Diputats de la Minoria de Lliga Catalana. I per demostrar-ho, cal tan sols tenir en compte que la meva proposició ha estat espontània, perquè en cas de tractar-se d'una proposició del partit, no s'hauria encarregat la seva presentació i defensa a aquest modestíssim Diputat. Repeteixo que la meva proposició és realment espontània, fins al punt de què en presentar-la no ho feia en nom de l'Esquerra Republicana, sinó que la presentava respondent a un punt de vista personal. He demanat la paraula al senyor President per presentar-la, el senyor President, molt amablement, m'ha concedit l'ús de la paraula, i jo he formulat la proposició sense que la gran majoria dels meus companys tinguessin coneixement de la meva intenció.

El Sr. FABREGA: Ells es pensen que sí. (*Assenyala la Minoria de Lliga Catalana.*)

El Sr. VALLS I TABERNER: Ens és igual!

El Sr. FABREGA: A nosaltres també ens és igual.

El Sr. CANTURRI: I res més, senyors Diputats, que reiterar el nostre agraïment a tots els companys que s'han acollit a la nostra proposició.

El Sr. COMPANYS (Lluís): Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Companys.

El Sr. COMPANYS (L.): En nom de la Majoria d'Esquerra Republicana, hem d'afirmar que la Majoria no tenia coneixement del propòsit del senyor Canturri de presentar a la Cambra aquesta proposició, ni tampoc dels requeriments realitzats prop de les Minories perquè aquestes es sumessin a l'homenatge a la memòria dels capitans Galan i Garcia Hernàndez.

No és hora aquesta, ni moment oportú, ja que es tracta de dedicar un record a figures tan il·lustres i glorioses, de promoure un debat polític; i creiem que si algú és responsable de què aquí s'hagi volgut promoure un debat polític, aquest responsable no és més que el senyor Ventosa i Calvell en parlar com ho ha fet, en nom de la seva Minoria.

Cal pensar, que la història pesa, de vegades,

i que els fets donen una extraordinària susceptibilitat. Però no parlem ara d'aquestes coses; és innegable que de vegades surten dels bancs de la Minoria de Lliga Catalana, audàcies arrogants en parlar del moment polític que estan perfectament en contraposició davant dels seus desencerts o encerts, de la seva passada història.

Hem d'afirmar que tampoc no hem estat ni som nosaltres partidaris de sublevacions militars, encara que tots els homes revolucionaris les han emprat com han pogut; i les VV. SS., en el temps de Primo de Rivera...

El Sr. SOL: Nosaltres?

El Sr. COMPANYS (L.): Encara estan en el record totes les cartes que es varen creuar entre el dictador i personalitats del vostre Partit. Però deixem això de banda, que potser serà necessari un dia...

El Sr. SOL: Mai.

El Sr. COMPANYS (L.): ...dintre de la natural correcció de totes les polèmiques polítiques, promoure en aquest Parlament un debat polític. Però en aquests moments, recollint la recta interpretació, recollint la recta intenció i el moment emocional de les paraules del senyor Canturri, no volem dir res més que, en nom de la Majoria ens sumem a la proposició d'homenatge a la memòria dels capitans Galan i Garcia Hernández.

El Sr. LLUHÍ: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Lluhi.

El Sr. LLUHÍ: Tan sols per a complir amb un deure de cortesia en saludar al senyor Companys, que cedint, pel que es veu, a les pressions dels seus companys ha debutat com a Cap de la Majoria, i expressar la gran satisfacció d'aquesta Minoria, que creiem que tota la Cambra ha sentit, en veure com ja el senyor Companys començava des d'aquest moment a actuar com a Cap de la Majoria, en el qual càrrec nosaltres tenim la convicció que trobarà ocasió de posar de relleu els seus brillants dots i condicions d'home parlamentari. (Rialles.)

El Sr. COMPANYS: Agraïm molt les paraules del senyor Lluhi i ens plau, en aquest càrrec de Cap de la Majoria, saludar els representants de totes les Minories; i afirmem que procurarem produir-nos en tot moment, dintre de la correcció polèmica, amb tots els companys del Parlament. (Rialles.)

El Sr. VALLS I TABERNER: Tot ha anat bé: és un nen. (Rialles.)

El Sr. CONSELLER de Justícia i Dret: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: El senyor Conseller de Justícia i Dret té la paraula.

El Sr. CONSELLER de Justícia i Dret: Senyors Diputats: Ens aixequem per a parlar en nom del Govern i adherir-nos a l'homenatge a les víctimes d'aquell moviment que varen encarnar els capitans Galan i Garcia Hernández en pro de la República. En nom del Govern ens adherim a la proposició que ha presentat a aquesta Cambra el Diputat senyor Canturri. A aquest Govern no li escau el venir a fer la crítica de les posicions que creguin convenient adoptar els diferents sectors d'aquesta Cambra; sols li cal re-

collir un pensament que s'ha dipositat aquí, com aquell que diposita una corona al peu d'una tomba. Nosaltres, en aquest lloc, no hem de fer cap distinció entre moviment victoriós ni moviment que no ho és. Aquí no veiem la sublevació, sinó que veiem el sacrifici per la idea, i davant d'aquest sacrifici per la idea, davant del que representa el sacrifici d'un home que cau per a defensar-la, nosaltres ens sumem a tot el que representi dipositar una corona més al peu de la seva tomba. A això es redueixen les meves paraules. (Aplaudiments en la Majoria.)

El Sr. PRESIDENT: Interpretant el desig de la Cambra, constarà en acta el record i homenatge a la memòria dels capitans Galan i Garcia Hernández, vilment fusellats per la monarquia d'Alfons XIII, amb la reserva dels vots de la Minoria de Lliga Catalana.

Lectura d'un Projecte de Llei prorrogant la vigència de la Llei per a la solució dels conflictes derivats dels contractes de conreu

(El senyor Secretari llegeix el següent:)

«DECRET

Com a President de la Generalitat de Catalunya, a proposta del Conseller de Justícia i Dret i d'acord amb el Consell,

He resolt:

Autoritzar al Conseller de Justícia i Dret per a presentar al Parlament un Projecte de Llei prorrogant la vigència de la Llei de 26 de juny del 1933, per a la solució dels conflictes derivats dels contractes de conreu.

Barcelona, 14 de desembre del 1933. — Francesc Macià. — El Conseller de Justícia i Dret, Pere Coromines.»

(El senyor Conseller de Justícia i Dret passa a la tribuna de Consellers i dona lectura al Projecte de Llei següent:)

«AL PARLAMENT DE CATALUNYA

No estant aprovat encara el Projecte de Llei sobre contractes de conreu, presentat pel Govern de la Generalitat el dia 21 d'abril del 1933 a la deliberació del Parlament, procedeix la pròrroga de la Llei per a la solució dels conflictes derivats dels contractes de conreu.

Si no es fes així tornarien a reviuire tots aquells conflictes que l'esmentada Llei va sofocar i en reposar les coses a l'estat en què es trobaven abans de l'aprovació d'aquesta Llei es reproduiria la confusió d'abans del 26 de juny, desapareixerien les Comissions arbitral de dictricte, i amb tot això no hi guanyaria res l'ordre públic i s'anullarien els afectes de la treva necessària per a discutir tan àmpliament com convingui el dictamen sotmès a la deliberació del Parlament.

Per aquesta raó el Conseller de Justícia i Dret, d'acord amb el Consell Executiu, té l'honor de sotmetre a l'aprovació del Parlament el següent

PROJECTE DE LLEI

Article únic. Es prorroga la vigència de la Llei de 26 de juny del 1933 per a la solució dels conflictes derivats dels contractes de conreu fins a la promulgació de la nova Llei de Contractes de Conreu, mentre que aquesta estigui promulgada abans del 30 de juny del 1934.

Barcelona, 14 de desembre del 1933. — El Conseller Primer, M. Santaló. — El Conseller de Justícia i Dret, Pere Coromines.»

(Passa a la corresponent Comissió.)

Discussió del dictamen de la Comissió de Governació sobre el Projecte de Llei proposant l'ajornament de les eleccions municipals que havien de celebrar-se a Catalunya el dia 17 del mes que som

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

(Entra l'honorable senyor Conseller de Sanitat i Assistència Social.)

El Sr. ARNAU: Senyors Diputats: Dos fets aliens a la voluntat del Govern i de naturalesa totalment distinta, l'han obligat per dues vegades a haver d'ajornar les eleccions municipals. La primera vegada fou per la convocatòria de les eleccions de caràcter general per a les primeres Corts ordinàries de la República. En aquells moments nosaltres exposaven des d'aquests mateixos bancs les raons poderoses que assistien al Govern per aquell ajornament. En primer lloc, era perquè es veia la impossibilitat de celebrar dues eleccions en dos diumenges consecutius, dues eleccions de naturalesa diferent amb dos sistemes electorals completament nous i, a més, amb la primera prova del vot femení. Jo crec que tots els elements polítics de Catalunya s'han pogut donar compte després de què les raons eren de molt poderoses, perquè en realitat s'ha pogut veure que uns nous procediments electorals portaven sempre una confusió en l'ànim de l'elector.

Ha vingut ara aquesta nova suspensió per una causa completíssimament justificada i era per la proclamació de l'estat d'alarma en ocasió d'aquest moviment anarco-sindicalista que s'havia extès en moltes poblacions i en molts indrets d'Espanya i que també havia tingut repercussió a Catalunya. I dintre d'aquesta repercussió no es podien prevenir les derivacions que poguéssim tenir, i això féu que el Govern vingués a suspendre la proclamació de candidats i, consegüentment, a demanar a la Cambra l'ajornament d'aquestes eleccions; perquè jo crec que no pot haver-hi cap element polític que deixi de comprendre que una campanya electoral és completament necessària i que per a fer aquesta campanya amb tota la serenitat no es pot realitzar-la en uns moments d'aquesta naturalesa en què les guspies de les lluites polítiques poguessin afavorir la propaganda o els interessos de la gent interessada en produir aquest estat anàrquic a les nostres terres.

Vingué, dilluns, la sessió extraordinària i fou presentat un Projecte de Llei que passà a la Comissió, i la Comissió se'l féu seu íntegrament,

per majoria, tal com venia presentat per part del Govern, però al dia següent, com que ja les coses presentaven un aspecte diferent, i escoltades les raons de diverses Minories per tal de poder arribar a la possibilitat de fixar una data per a la celebració de les eleccions, fou quan novament es reuní la Comissió i nasqué després un nou dictamen; com que es tractava d'un nou dictamen, per tant, s'havia de presentar al Parlament per a anar en aquests moments, a la seva discussió.

Nosaltres creiem que aquesta justificació està sobradament demostrada. Hem de tenir en compte que les eleccions avui, a la nostra terra, no es celebren pas en la mateixa forma que es celebren abans, sinó que tenen un sentit més viu i el poble hi està completament interessat.

S'ha dit per part de les Minories, i, sobretot per part de la Minoria de Lliga Catalana, que en altres ocasions s'havien celebrat eleccions de caràcter general en ple estat de guerra...

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Ho va dir el senyor Simó i Bofarull.

El Sr. ARNAU: O el senyor Simó i Bofarull. Però tinguem present la diferència que hi havia entre els moments i l'estat electoral de la nostra terra amb el que avui hi ha. Sabem com se celebraven les eleccions a la immensa majoria dels pobles de Catalunya, en els quals hi havia un caciquisme exercit per molt poques persones que tenien completament dominats els pobles i que en molts d'ells no tenien les eleccions aquest caràcter substantiu que tenen avui a conseqüència d'haver-se redreçat el poble i de què sent desig de manifestar-se. I això, nosaltres no ho hem d'evitar, perquè sinó semblaria que volem tornar a l'estat passat de coses, a aquest estat al qual tots hem de desitjar no tornar-hi més.

En les eleccions del 12 d'abril, quan hi havia aquell moviment, aquell estat passional, aquella agitació a tot el país, encara a molts pobles de Catalunya, en la immensa majoria d'ells, es feren les eleccions pel procediment de l'article 29; i nosaltres hem de creure que en aquells pobles no hi havia una voluntat com la manifestada en altres poblacions? Aquesta voluntat existia, però era ofegada precisament per aquest caciquisme de què parlava, i hem vist després en les eleccions successives que els homes han sentit néixer dintre seu una independència espiritual, i aquesta l'hem vist transportada a tots els pobles de la nostra terra, fins els pobles més petits.

Avui s'ha de comptar amb l'assistència ciutadana per a fer eleccions i, per tant, hem de voler que les eleccions es portin sempre dins del pla d'agitació espiritual per tal que el poble no es torni a adormir i no es vegi obligat per aquell caciquisme que imperava abans, sinó que perduri la seva voluntat que ja ha manifestat diferents vegades. És un fet, aquest, que cal tenir present, i per això cap partit polític de Catalunya i sobretot cap partit d'Esquerra o de Centre no pot arribar a desitjar que les eleccions s'haguessin de fer sense la propaganda necessària.

Per això, quan el dissabte va ésser suspesa la proclamació de candidats i els actes públics que s'havien de celebrar el dissabte i diumenge, ens venien diferents veus en el sentit de què creien

convenient el no celebrar-les, per tal de no contribuir a l'agitació criminal que tots nosaltres, per més diferències polítiques que ens separin, hem de condemnar unànimement.

Es per totes aquestes raons que nosaltres hem cregut una necessitat aquesta suspensió, i l'hem creguda perquè s'ha volgut, precisament, abusar una mica massa dels Municipis elegits el 12 d'abril. Uns Municipis, uns Ajuntaments, que no han acabat la seva vida legal, que només fa dos anys i mig que existeixen i que potser diríem que el pes de l'Ajuntament de Barcelona, que ha estat pregonant excessivament per conveniències polítiques i que molts elements, de vegades Minories que són les més contràries a l'Ajuntament actual, han tingut un interès excessiu en desacreditar-lo. Ha pesat massa en l'ànim de Catalunya, i ha semblat que tots els Ajuntaments de Catalunya haguessin seguit un camí paral·lel a l'estat de descrèdit que li han volgut donar. Jo he de dir, perquè ho he vist de prop i ho he viscut, que precisament hi ha molts Ajuntaments a Catalunya que a l'hora present demostren que tenen un interès extraordinari per les coses públiques, que hi porten una estima continuada i que si es pogués veure en la realitat l'obra que han realitzat, potser molts desitjarien, posant-nos la mà al pit, que aquests Ajuntaments poguessin continuar la seva obra que no han pogut portar encara a terme.

Però, torno a repetir, que el que ha passat a l'Ajuntament de Barcelona — que les causes són múltiples i complexes i hi ha hagut precisament per part d'una Minoria determinada, no l'interès d'anar a ajudar a la tasca administrativa, no el censurar l'obra que ha realitzat l'Ajuntament, sinó procurar portar permanentment en l'ànim del poble el descrèdit dels Partits que governaven per a fer-se una posició el dia de demà —, el que ha passat a Barcelona ha arribat a pesar massa en l'ànim de tots els ciutadans de Catalunya, i ha fet que semblés que per part de tots que hi havia la necessitat immediata d'anar a aquestes eleccions.

Jo he vist a tota hora, tant per part del Govern que hi ha actualment, com pel Govern que era presidit pel senyor Carles Pi i Sunyer, que hi havia un interès i una bona voluntat d'anar a aquestes eleccions.

Per tant, jo demano a la Cambra que, atenent les nostres indicacions i les raons que hem exposat votant aquest dictamen que ha portat la Comissió i pel qual es faculta el Govern perquè tot el més enllà el 14 de gener, puguin realitzar-se aquestes eleccions.

El Sr. TARRADELLES: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Tarradelles.

El Sr. TARRADELLES: Senyors Diputats: En nom d'aquesta Minoria hem de regraciar a la Majoria de la Comissió per haver acceptat la nostra proposició en quant afecta al dictamen que estem discutint. Nosaltres, partidaris de què les eleccions municipals a Barcelona tinguessin lloc dintre d'aquest mateix any, a fi de cercar diguem-ne, una fórmula de concòrdia, varem proposar que aquestes eleccions tinguessin lloc el 14 de gener el més tard, i veiem amb gust que, per part de la Majoria i per part del Govern, s'hagi acceptat el nostre punt de mira.

Però he d'aprofitar aquesta oportunitat per a dir, en nom de la Minoria Nacionalista Republicana

d'Esquerra, que hem de protestar, primerament, per la forma en què es va fer la suspensió d'aquestes eleccions, i després, també, per la manera com ha estat convocat aquest Parlament, convocatòria que era per a discutir un Projecte de Llei presentat pel Govern, i, com ja han dit altres oradors d'aquesta Cambra, ens trobem a dijous i fins avui no es discuteix.

Ha dit el senyor President de la Comissió de Governació que per part del Govern no hi ha hagut mai interès en no fer ràpidament les eleccions. Jo he de dir que nosaltres en dubtem. Nosaltres hem vist que, després d'una campanya de la premsa i de tota l'opinió pública estava en contra de l'Ajuntament de Barcelona, és a dir, en contra dels que formaven el Govern de l'Ajuntament de Barcelona, es va veure obligat el Govern de la Generalitat a preocupar-se del problema de les eleccions convocant aquestes per a una data; però a la primera oportunitat que va tenir, les va suspendre, amb l'excusa de què vuit dies després s'havien de fer les eleccions de Diputats a Corts. En aquells moments, nosaltres vàrem mantenir dintre de la Comissió el criteri de què no era possible la suspensió i de què no era cosa irremeiable el fet de què es fessin les eleccions de les Corts de la República després de les eleccions dels Ajuntaments. Aleshores el nostre cap de Minoria ja va exposar que nosaltres no podíem acceptar la suspensió aquesta, primerament perquè creïem que era d'urgència la celebració d'aquestes eleccions, i després la fidelitat als nostres principis nacionalistes no podia permetre que una Llei presentada, un Decret de convocatòria d'eleccions presentat pel Govern de la República, pogués suspendre les eleccions convocades, no justament per la mateixa data, pel Parlament de Catalunya. Per això dic que no crec amb el bon desig del Govern ni de la Comissió ni de l'Esquerra d'anar ràpidament a les eleccions, perquè ara, basant-se en l'estat d'alarma que té tot el país, aprofita aquesta oportunitat per suspendre novament les eleccions; i tampoc no crec en aquesta bona voluntat, perquè nosaltres hem vist que, dintre de la Comissió i per paraules pronunciades pel Cap del Govern i pel Conseller de Governació, s'ha cercat durant tres dies la fórmula per no haver de posar en el dictamen que estem discutint una data mínima o màxima de fer les eleccions, sinó que s'havia cercat la fórmula del Projecte de Llei en el qual es deia que, un cop aixecat l'estat d'alarma, un mes després, vindrien les eleccions. Això vol dir que aquell interès que deia el senyor Arnau no existia per part del Govern, i no existia perquè en aquests quatre dies ni la Comissió ni el Govern no han demostrat que tenien el criteri d'anar ràpidament a les eleccions presentant el dictamen. I els membres de les minories, dintre de la Comissió, ens hem trobat que ni la Comissió ni el Govern tenien un criteri fixat en quant es refereix a aquest problema. I ens hem trobat encara més — i d'això n'hem de protestar —, que abans d'ahir i ahir mateix, en una reunió a la qual assistien el Cap del Govern i el senyor Conseller de Governació, després que aquesta Minoria va fer una proposta que fou acceptada per totes les altres Minories, excepte per la de Lliga Catalana, quan ens creïem ja que el Govern l'acceptava, ens vàrem trobar amb la sorpresa desagradable de què, trobant-se en aquest Parlament tot el Govern, i precisament el Conseller de Gover-

nació i el Cap del Govern, no tenien, es veu, prou facultat per a resoldre un qüestió tan senzilla com és aquesta, i es veu, una vegada més, que sobre el Govern influeixen, jo no diré persones, però sí altres organismes que no haurien de tenir cap influència ni sobre el Govern ni sobre la Majoria. I sobre això hem de protestar, perquè nosaltres creiem que tant el Govern com la Comissió han de tenir un criteri i l'han de mantenir i no s'han de deixar influir de cap de les maneres per altres criteris electorals que puguin tenir un interès per a l'Esquerra Republicana de Catalunya.

El Sr. ARNAU: Està equivocat la V. S.

El Sr. TARRADELLES: Això és veritat, i espero que quan em contestarà el senyor Arnau, procurarà desmentir-me. Per tant, aquesta Minoria...

El Sr. ARNAU: Em permet una interrupció?

El Sr. TARRADELLES: Ja tindrà l'ocasió de contestar.

El Sr. PRESIDENT: Segueixi la V. S.

El Sr. TARRADELLES: Aquesta Minoria, com dic, celebra moltíssim que, després de quatre dies de conferències, de preocupacions i de cop de telèfon i d'entrevistes, el Govern i la Comissió hagin acceptat aquesta proposició, la qual, per tant, nosaltres votarem, però fent constar la nostra protesta per les causes que he manifestat.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Demano per parlar.

El Sr. CONSELLER de Governació: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller de Governació. Perdoni el senyor Vallès, que ja sap que és pràctica parlamentària donar primer la paraula als senyors Consellers.

El Sr. CONSELLER de Governació: Perdoni també el senyor Vallès i Pujals.

Podria semblar una manca de deferència, després de les reiterades allusions fetes pel Diputat senyor Tarradellas, que no m'hagués aixecat a contestar-les. El Consell Executiu de la Generalitat, en vista de les circumstàncies excepcionals que es presentaven dissabte passat, va formular un Decret, que no era pas de suspensió d'eleccions. Aquest Decret només suspenia totes les operacions prèvies per anar a les eleccions, que no era pas, com s'ha dit en aquesta Cambra, que amb aquest Decret es vulnerés cap Llei del Parlament català; teoria que rebutjo enèrgicament, perquè em facultava a mi la Llei — precisament al Conseller de Governació — per a marcar, en les instruccions electorals, totes aquelles dates dels treballs preparatoris de les eleccions, en allò que no modifiqués la Llei Electoral anterior i que declarava vigent. Aquest Conseller de Governació, en fer les instruccions oportunes, va ésser qui per una casualitat, potser per no volguer portar una diferència de dates, que va establir la presentació de llistes pel diumenge, i dic això, perquè és molt diferent la presentació de llistes electorals a la proclamació de candidats que abans es formulava. La proclamació dels candidats — les VV. SS. ho sabran tots — era solament i únicament als efectes d'intervenció electoral, fins a l'extrem que molts dels representants dels partits polítics que s'asseuen en aquesta Cambra proclamaven només els Secretaris del partit i deixaven temps a les organitzacions a què poguessin formular la candidatura que ells creguessin per convenient. És molt diferent actualment,

amb la legislació que s'ha hagut de fer, responnent a la Llei Municipal. No és exacte, no és el mateix, i, per tant, jo em considerava facultat per a poder canviar aquesta data si jo no hagués volgut mantenir el mateix dia. En quant als efectes de la intervenció, estaven completament assegurats amb la presentació a la Junta del Cens dels Secretaris del partit i dels dos suplents en el cas de manca aquest Secretari, i aquests senyors precisament eren els que asseguraven la intervenció en les meses electorals i els que asseguraven el nomenament d'apoderats, no les llistes de candidats. Les llistes de candidats tenen avui una molt diferent interpretació de la proclamació dels candidats d'abans. Les llistes de candidats presenten actualment una dificultat amb respecte al d'abans, i és que abans un moviment d'opinió, un acostament de partits, un moment passional, qualsevol cosa, podia produir durant la mateixa setmana de les eleccions, una candidatura que es podia presentar solament tirant-se a la urna; és a dir, que no hi havia necessitat de presentació, i el sol fet de tirar-la a la urna era la candidatura que sortia triomfant; però ara no, les llistes proclamades aquell diumenge forçosament han d'ésser les llistes que han de sortir a la urna, perquè no es voten els noms, sinó els partits. Des de dijous passat es podia fer la presentació i algunes de les Minories que tenen representació en aquesta Cambra havien fet ja la presentació de Secretaris i suplents de Secretaris per a assegurar la intervenció i nomenament d'apoderats en la propera lluita electoral; no era cap tergiversació de cap mandat, de cap Llei, el que es canviés aquesta data del diumenge. Era una cosa d'interpretació i vaig estar dubtant precisament el fer i formular les instruccions si ho posaria diumenge o si ho posaria dimecres, un dia abans del nomenament d'apoderats, per a donar un temps més llarg a tot el que es podia fer d'acostament, de coalicions o el que sigui i que els partits tinguessin una garantia de què es poguessin fer totes les combinacions que desitja el Cos electoral i demani aquell moment.

Per tant, jo tinc el ple convenciment de què les paraules que varen ésser pronunciades l'altra dia aquí, la qualificació de delictes, no existeix en absolut i tinc el ple convenciment que si jo hagués fixat en les instruccions el dimecres com a dia de presentació d'aquestes llistes electorals, no hi hauria hagut cap observació i aquesta data hauria estat acceptada com han estat acceptades totes les altres instruccions. Això vol dir que el Govern va tenir, en fer aquell Decret, molt en compte aquesta circumstància, en el cas de continuar l'estat d'anormalitat, sortosament ja sobrepassat, i el no poder fer-se les eleccions aquest diumenge; era una cosa que respectava precisament el sufragi popular i respectava precisament els partits i respectava l'opinió pública i l'estat polític que es pogués presentar, el deixar unes llistes ja fetes que impossibilitaven les coalicions, els canvis de nom i tot el que es pogués presentar abans de les eleccions. Aquest va ésser un dels motius que va motivar que es presentés el Decret. Hi varen influir altres qüestions, una d'elles que va exposar amb molt d'encert el senyor Santaló, el nostre Cap del Govern, i alguna altra que s'hi podria afegir, entre elles, una qüestió d'ordre públic, en saber que el diumenge al matí s'havia de fer en molts Ajunta-

ments aquesta proclamació en les Cases Consistorials, que la sessió havia d'ésser pública i no volia carregar aquest Conseller de Governació a damunt les seves espatlles la responsabilitat del que pogués passar.

Per tant, el Govern no ha volgut ajornar perquè sí les eleccions municipals. Podia, si volia, la Cambra fixar el dimecres d'aquesta setmana, i, per tant, llavors, hi havia tots els treballs preparatoris electorals necessaris per celebrar les eleccions municipals.

El senyor Tarradelles ha posat en dubte aquesta bona voluntat del Govern, i a més s'ha entretingut a explicar detalls que jo vertaderament no vull seguir per aquest terreny, detalls de Comissió, detalls de cop de telèfon, que a la veritat és de tan petita anècdota que em permetrà el senyor Tarradelles que no el segueixi. No, senyor Tarradelles; en les reunions en les que hi ha assistit el nostre Cap del Govern i hi ha assistit el Conseller de Governació, si no s'ha pres una decisió més aviat, és precisament per respecte al Parlament i per volguer atendre el que les Minories volien, per volguer cercar un punt de coincidència amb les diferents Minories, perquè si nosaltres haguéssim volgut tenir aquesta manca de respecte hauríem mantingut el dictamen que era el punt que normalment volia el Govern; precisament per aquest respecte que es deu a les Minories per creure que per a governar no n'hi ha prou en recolzar-se en una Majoria, per forta que sigui, sinó que s'ha de procurar atendre els criteris de les Minories, sempre respectables, el Govern ha fet tot el precís i necessari per acostar-s'hi i adoptar un dictamen que uneixi el màxim de voluntat, com crec que consegueix el present.

No creu aquest Govern merèixer una crítica que podríem dir severa del Diputat senyor Tarradelles. Ha estat mal interpretada la nostra bona voluntat i ha estat inclús mal interpretada la urgència amb que va procurar el Govern posar-se en contacte amb el Parlament, que jo crec que també és un respecte que se li hauria hagut de reconèixer per comptes d'anar a buscar altres derivacions.

(*Entra l'honorable senyor Conseller Primer.*)

El Sr. TARRADELLES: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Tarradelles per rectificar.

El Sr. TARRADELLES: Per a rectificar breument, senyors Diputats. El Conseller de Governació ens ha exposat una colla de fets i de coses a les quals no hi havia fet referència per res en el meu discurs. Agraïxo, naturalment, les seves explicacions. En quant a la darrera part del seu discurs, jo li he de dir una cosa. El senyor Conseller de Governació ens ha dit que l'actitud del Govern ha estat de respecte al Parlament, i sembla que amb això s'hagi volgut fer un favor al Parlament.

El Sr. CONSELLER de Governació: No, no.

El Sr. TARRADELLES: Es una obligació del Govern tenir respecte al Parlament. Com és natural, cap de les meves paraules, que mantinc en absolut, no són pures anècdotes; jo ja he dit que en nom d'aquesta Minoria celebrava en prin-

cipi que el Govern hagués acceptat la nostra proposició i, per tant, jo no vull entrar a discutir ni les paraules del senyor Conseller de Governació, ni del Consell Executiu a dintre de la Comissió, ni vull parlar de la reunió tinguda pels Caps de Minories amb el senyor Santaló amb aquella promesa una mica difusa de què les eleccions fóra fàcil que fossin fetes el 7 de gener, i a l'endemà ens trobem amb què el Govern no accepta aquella fórmula que semblava que s'havia trobat entre totes les Minories, d'una manera oficiosa, no oficial, jo no vull entrar de cap de les maneres en aquestes discussions. (*El senyor Arnau es disposa a dir algunes paraules.*) Senyor Arnau, ja li he dit que pot demanar la paraula després i pot contestar als meus raonaments, però li agrairé ara que em deixi parlar. Jo dic que no vull entrar de cap de les maneres en la discussió d'aquestes coses que jo considero ja passades. Jo només he de dir que, per part d'aquesta Minoria, creiem que el Govern en cap moment no ha tingut interès en anar a les eleccions ràpidament. Ho mantenim i ho creiem així mateix. Nosaltres, com he dit abans, estem satisfets de què el Govern hagi acceptat la nostra proposició, i per això votarem el dictamen, però mantenim íntegres les nostres paraules incontestades fins ara pel Conseller de Governació.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Vallès i Pujals.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Senyors Diputats: El problema que debatem aquesta tarda aquí, és ben clar. Si no hi hagués hagut el Decret, que jo em vull permetre qualificar de desgraciat, del senyor Conseller de Governació, dictat en la tarda del dissabte passat, ajornant les operacions electorals que havien de celebrar-se el dia següent, i si no hi hagués hagut el Projecte de Llei que el Govern va presentar a aquest Parlament en la sessió extraordinària de dilluns, jo estic ben segur — i amb mi crec que farien aquesta afirmació tot Barcelona i tot Catalunya si es trobés al meu lloc — jo estic ben segur que si avui s'hagués aixecat el senyor Conseller de Governació o el senyor Conseller Primer i hagués preguntat a la Cambra: ¿Creu el Parlament que, davant de l'estat en què està la qüestió de l'ordre públic a Catalunya, es poden fer les eleccions diumenge que ve? Tots, unànimement, hauríem contestat que sí. Però vingué aquell Decret i vingué aquell Projecte de Llei i ens trobem en una situació completament diferent. Aquell Decret, com ja es va dir aquí en el debat que hi hagué dilluns a propòsit del mateix, fou una veritable coacció feta al Parlament, aquell Decret fou un veritable atac contra la llibertat del Parlament, perquè va fer impossible que es celebrés el diumenge passat un acte que era indispensable que es celebrés aquell dia si es volien fer les eleccions el diumenge següent; es va treure la llibertat al Parlament per a poder obrar, per a poder decidir lliurement sobre aquest particular, i, per tant, avui ens trobem nosaltres que, en haver de resoldre sobre aquest Projecte de Llei presentat pel Govern, amb dos qüestions que aquest Projecte de Llei ens planteja a nosaltres. Respecte de la una, no tenim més remei que contestar afirmativament, en el sentit que vol el Govern, contra la nostra

voluntat, havent estat violentada la nostra voluntat, havent estat coaccionada la nostra llibertat. Quina és aquesta primera qüestió? La de si s'han d'ajornar les eleccions de diumenge. Aquest Projecte ens diu que s'han d'ajornar les eleccions del diumenge, i nosaltres, que creiem que no s'havien d'ajornar, hem de dir ara que sí, i forçosament ens hem de sumar a aquesta opinió del Govern, per la raó de què per aquell Decret del senyor Conseller de Governació no hi hagué la presentació de les llistes diumenge passat, i sense la presentació de les llistes diumenge passat no poden celebrar-se les eleccions diumenge que ve.

Però hi ha una segona qüestió, que és la de, un cop ajornades les eleccions que havien de celebrar-se diumenge, fixar el dia en què s'han de celebrar. I respecte d'això, nosaltres tenim un criteri diametralment oposat al criteri de la Majoria, i aquest criteri és el que vinc a exposar aquí i és el que fem constar en el vot particular que hem presentat a aquest dictamen. Donant per sentat allò que deia abans de què si avui preguntàvem a qualsevol ciutadà de Catalunya si donat l'estat d'ordre públic es podien celebrar les eleccions diumenge que ve, tothom diria que sí, i que ens trobem en el cas de què s'han anat a ajornar només que per aquell Decret del senyor Conseller de Governació. La contestació de la segona qüestió és clara: si s'han hagut d'ajornar per aquest motiu, les hem de celebrar el primer dia que es puguin celebrar, el primer dia hàbil que puguin celebrar-se, l'ajornament ha d'ésser pel menor període possible i, per tant, nosaltres hem de dir que si les eleccions no es poden celebrar el dia 17 d'aquest mes, tal com havia estat ordenat i disposat pel Parlament, per aquell Decret del senyor Conseller de Governació que va fer impossible la presentació de llistes el diumenge passat, les eleccions han de celebrar-se el primer diumenge possible, han de celebrar-se el dia 24, previ l'acte de presentació de llistes el dia 17. Aquest és el nostre criteri, que el considerem l'únic lògic i natural, i és aquest el criteri que exposem nosaltres en el vot particular que hem presentat a aquest dictamen.

Contra aquest criteri hi ha el criteri de la majoria acceptat pel Govern i acceptat per les altres Minories, i al qual nosaltres no ens hi podem sumar; criteri que és, com ja s'ha exposat aquí, bon xic diferent del criteri que havia demostrat en el primer moment el Govern en el Projecte de Llei que va presentar. Davant del problema que planteja va aquell fet, aquell Decret del senyor Conseller de Governació ajornant les eleccions, al Govern no se li va ocórrer una altra solució sinó la de dir: les eleccions es celebraran el dia que correspongui, mitjançant fer una nova convocatòria de les mateixes quan s'hagi aixecat l'estat d'alarma en què ens trobem. Era un ajornament sense dia d'aquestes eleccions, era un ajornament que ens portava a què les eleccions municipals tant podien celebrar-se d'aquí a un mes com d'aquí a tres mesos.

Aquest criteri fou rebutjat per tothom, aquest criteri tingué la virtut de què en la Comissió els representants de totes les Minories de la Cambra coincidissin en rebutjar-lo, i davant d'aquest refús general — no és un secret per a ningú, ha

parlat ja el senyor Tarradelles del que ha passat a la Comissió, — davant d'aquest refús general i principalment davant de la gravetat que tenia el cas, que va fer que aquesta Minoria hagués d'anticipar actituds a les quals no s'havia cregut encara haver d'arribar des de què aquest l'arlament funciona, és per això segurament que la Majoria i el Govern varen accedir a abandonar aquell criteri que ajornava les eleccions sense termini i a fixar un termini per a la celebració de les mateixes.

El Sr. FONTBERNAT: En el termini que deia aquell document, senyor Vallès i Pujals.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Quin document?

El Sr. FONTBERNAT: El dictamen primer que es va presentar dient que les eleccions es celebrarien, es convocarien a l'endemà que s'hagués acabat l'estat d'alarma. Això és un termini precís.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Precís, gens, senyor Fontbernat. Això és una manca de termini, és un *sine die* que diem en llatí els advocats.

El Sr. ARNAU: Pot ésser un termini més o menys llarg, però és un termini.

El Sr. CONSELLER de Justícia i Dret: Constitucionalment només pot durar trenta dies.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: La Majoria i el Govern varen acceptar aleshores aquest criteri en virtut del qual el Parlament fixa un termini que no pot passar del 14 de gener, i dintre d'aquest termini han d'ésser celebrades les eleccions. Nosaltres, repeteixo, rebutjem aquest criteri també, perquè entenem que no hi ha motiu ni justificació de cap mena per a portar tant enllà la data de la celebració de les eleccions, perquè entenem que es podrien celebrar i que s'haurien de celebrar el diumenge dia 24, previ l'acte de presentació de llistes el diumenge dia 17, i sobretot perquè entenem que a això s'hi ha arribat degut al criteri que té el Govern, el criteri que té la Majoria i el partit que governa, d'anar ajornant tant com puguin les eleccions amb l'esperança que té sempre de què d'aquí al 14 de gener trobarà un altre pretext a què acollir-se per a tornar a ajornar les eleccions municipals. (*Rumors en la Majoria.*)

Senyors Diputats, no ens hem d'enganyar, no ens hem d'enganyar i no hem de realitzar aquí una veritable ficció com és la que sembla que es vol realitzar.

El senyor President de la Comissió de Governació, el meu bon amic senyor Arnau, s'esforçava en el seu parlament en voler-nos demostrar que hi havia hagut una necessitat imperiosa i absoluta d'ajornar les eleccions, i es donava el cas extraordinari que, contra les que són pràctiques parlamentàries — no vull dir contra el Reglament, ni molt menys — es venia a fer aquesta defensa acalorada i eloqüent d'aquesta necessitat que hi havia d'ajornar les eleccions abans que ningú hagués produït encara l'atac. De manera que es posava el tafetà abans de rebre el cop.

El Sr. ARNAU: La defensa del dictamen.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Això demostra, realment, que en l'ànim del senyor Arnau hi pesava que no hi havia pas una justificació gens clara per aquest ajornament de les eleccions muni-

cipals, quan ell es creia en el cas d'haver-ne de fer aquesta defensa tan aferrissada.

Jo dic als senyors Diputats, i repeteixo, que des del primer dia que es va parlar de les eleccions municipals, ha estat en l'ànim del partit que governa anar-les ajornant tant com li sigui possible. Hem de fer només una mica d'història, per veure el procés que ha seguit tota aquesta qüestió de les eleccions municipals. Hem de remontar-nos a l'època en què es va fer aquella Llei en virtut de la qual es substituïen els Ajuntaments de l'article 29 per unes Comissions gestores, Comissions gestores que es feren, que es crearen, amb la idea — i dient-ho el Projecte de Llei que presentà el Govern — que hi haurien eleccions municipals el mes de maig d'aquest any. Un article addicional que s'afegí a aquella Llei a darrera hora, deia que si les eleccions municipals no eren convocades per a celebrar-se al mes de maig, aleshores al mes de maig pendrien posició aquelles Comissions gestores, però que no podien viure més de tres mesos. Això era el 1.er de maig i som a mitjans de desembre i aquells tres mesos que només podien tenir de vida les Comissions gestores, s'anaren allargant, i aquelles Comissions gestores, que funcionen en el 50 per 100 dels Ajuntaments de Catalunya, als quals s'ha privat d'Ajuntaments propis, se'ls ha privat d'Ajuntaments populars, i que estan regits per unes Comissions gestores, van perllongant i allargant llur vida. Vingué després la qüestió de l'Ajuntament de Barcelona i — no ho he de repetir perquè aquí se n'ha parlat moltes vegades — la necessitat imperiosa que hi havia que se celebrassin eleccions municipals per a posar fi a aquella situació; després nosaltres vàrem elaborar la nostra Llei municipal en la qual, per conveni de tots els partits, per una veritable transacció feta per tots els partits de la Cambra, s'arribà a la conclusió que les eleccions municipals no podien celebrar-se més enllà de la primera quinzena del mes de novembre.

El Sr. ARNAU: No per transacció, per voluntat de la Majoria.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Senyor Arnau, era una veritable transacció, si recorda la V. S. el que es va dir en la Comissió. Recordi la V. S. que un representant d'una Minoria, que no era la nostra, que era el senyor Serra i Moret, Cap de la Minoria Socialista, arribà fins a dir que si no es posava aquest precepte a la Llei Municipal, ell des d'aquell instant faria obstrucció a tot el que es presentés al Parlament, i es consignà el precepte, després d'un veritable forceig, i recordarà el senyor Arnau que el senyor Duran i Ventosa tingué també d'insistir prop del senyor Conseller de Governació, que aleshores era encara el senyor Selves, per a aconseguir que es consignés aquest precepte mitjançant el qual les eleccions municipals havien de celebrar-se abans del 15 de novembre. En virtut d'aquest precepte, que semblava que no hi havien termes humans perquè quedés incomplet, es convocaren les eleccions pel 12 de novembre, i tots recordem com vingué la convocatòria de les eleccions de Diputats al Parlament general espanyol, al Parlament de la República, i jo com el Govern i la Majoria, prenent pretext de què les eleccions per a les Corts de la República

havien de celebrar-se el diumenge després de les eleccions municipals, presentà un projecte d'ajornament d'aquestes eleccions. Aleshores nosaltres diguérem això mateix que diem ara: «Això és un pretext — i ho deia jo i altres Minories — això és un pretext a què us acollíu per a no celebrar les eleccions municipals.» (*Signes negatius del senyor Arnau.*) No hi hagué més remei, els vots de la Majoria ens imposaren aquell ajornament, i jo vull recordar aquí, per a contradir aquesta negativa que amb el cap em fa el senyor Arnau, que jo aleshores ja deia el que ara dic.

El Sr. FONTBERNAT: Així la V. S. n'estava al corrent!

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Puc alabar-me que en aquell cas vaig ésser profeta.

El Sr. FONTBERNAT: No m'agradaria ésser profeta en aquest cas.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Doncs amb la Majoria que tenim enfront, és molt fàcil. Llegiré paraules textuais del meu parlament pronunciat el 13 d'octubre d'enguany: «Així que ha aparegut el menor motiu — deia jo — que ha semblat que donava a la Majoria pretext per ajornar les eleccions, com en el cas d'aquell mal estudiant que tot li sembla prou motius per a no estudiar, s'hi ha agafat tot seguit per anar a l'ajornament de les eleccions municipals. No se celebren les eleccions municipals i han dit que ja les celebraran en una altra data, i això ho han dit — fixi'n-se els senyors Diputats que vaig llegint les paraules textuais — segurament amb l'esperança que quan s'apropi aquella nova data sortirà un altre pretext per a ajornar les eleccions». Això ho deia jo el 13 d'octubre, i l'altre pretext ja ha vingut, i aquest pretext ha estat l'alteració de l'ordre públic. (*Sorolloses protestes en la Majoria. La Presidència imposa ordre.*)

Que això és un pretext, senyors Diputats, ho demostren moltes coses. Jo no vull posar a la consideració dels senyors Diputats més que aquest raonament. Al senyor Conseller de Governació, el qual sap el respecte i la simpatia que em mereix i al qual no vull pas dirigir cap paraula per a ferir-lo, vull fer una consideració respecte la seva conducta en la Conselleria de Governació al moment de dictar aquell Decret del dissabte passat. Jo em figuro l'efecte que havia de fer a tot Catalunya aquesta consideració: en un moment que, s'ha dit oficialment, el senyor Conseller Primer digué que era d'una gravetat extraordinària, i ho crec, que arribà a dir que era més greu aquí que en altres llocs; doncs, en aquell moment en què estàvem amb una alteració d'ordre públic tan greu i en què perillaven tantes coses a Catalunya, el senyor Conseller de Governació de Catalunya, es tancava tota la tarda del dissabte, del dia en què els fets eren més greus, no per a donar disposicions perquè els fets no tinguessin la gravetat que havien de tenir, no per ordenar com s'havia de defensar la societat d'aquells atacs, sinó per ocupar-se de l'ajornament d'unes eleccions que s'havien de celebrar al cap de vuit dies. (*Rumors en la Majoria.*) I el senyor Conseller de Governació, aquella tarda del dissabte, no solament dictava aquell Decret, sinó que enviava una comunicació urgent al senyor President de l'Audiència, que es rebia a l'Audiència a dos quarts de vuit en punt del vespre, en què li ordenava que el dia següent se suspengués la sessió

de la Junta Municipal del Cens perquè no pogués anar ningú a presentar llistes. I tota aquesta preocupació que tenia el senyor Conseller de Governació aquell dia, no era per a defensar Barcelona contra els atemptats dels enemics de l'ordre públic, sinó simplement perquè el dia següent no es poguessin presentar les candidatures, i tothom sap que això coincideix amb el fet que l'Esquerra no tenia encara una candidatura el dissabte a la tarda. (*Rumors en la Majoria.*)

Diversos Srs. DIPUTATS de la Minoria de Lliga Catalana: Ara, ara!

El Sr. VALLÈS I PUJALS: I per això no hi havia més remei que ajornar la presentació de les candidatures. (*Rialles en la Minoria de Lliga Catalana. Rumors en la Majoria.*)

El Sr. FONTBERNAT: Ens en sobren cent, de noms, senyor Vallès.

El Sr. TRIES DE BES: D'això us doleu, que us en sobren!

El Sr. VALLÈS I PUJALS: I si manqués alguna confirmació a les meves paraules, l'ha donat aquesta tarda el senyor Conseller de Governació. Jo confesso, senyors Diputats, que he escoltat astorat, veritablement astorat, l'explicació que ha donat el senyor Conseller de Governació, perquè ja no hi havia qüestió d'ordre públic, segons les seves explicacions, sinó que se susprenien per una altra consideració. Ens ha explicat que ara la proclamació de candidats té una importància molt diferent de la que tenia abans.

El Sr. CONSELLER de Governació: ¿Em permet una interrupció? Només he combatut el punt de vista que sustentava l'altre dia el senyor Ventosa i Calvell, dient que això eren detalls i que jo refutava en absolut.

Eren aquestes les argumentacions, no l'altre que la V. S. vol derivar cap a un altre terreny.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Ja li explicaré.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: El senyor Conseller de Governació ens deia que avui la representació de candidatures és molt diferent d'abans. Que abans, el diumenge abans de les eleccions, es presentaven, es proclamaven els candidats; però que aquella proclamació de candidats no tenia altre efecte ni importància que el del nomenament d'interventors i candidats, perquè candidat ho podia ésser qualsevol i podia sortir elegit qualsevol que fos votat pels electors, encara que no hagués figurat en candidatura. Però ara, això ha canviat molt; ara s'han de presentar llistes que no es poden alterar a partir del moment de la presentació. I el senyor Conseller de Governació, no recordant-se de què parlava davant de nosaltres, creient-se que parlava davant dels seus, ha tingut la ingenuïtat...

El Sr. CONSELLER de Governació: Aquesta afirmació és gratuïta.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: ...tan extraordinària, que ens ha seguit dient...

El Sr. ANDREU: I vostè incorrecte. (*Dirigint-se al senyor Vallès i Pujals.*)

Un Sr. DIPUTAT de la Minoria de Lliga Catalana: Què és això! (*Rumors perllongats en la Majoria i Minoria de Lliga Catalana, que la Presidència acaba.*)

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Que diguin el que

vulguin. El senyor Conseller de Governació ens està dient que té molta importància el fet de què els Partits, després de diumenge, poguessin canviar la candidatura, que té molta importància el fet que després de diumenge es poguessin introduir aquelles variacions en la candidatura que es creguessin convenients com a conseqüència d'un pacte o d'aliança.

El Sr. CONSELLER de Governació: Evidentment.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Però, ¡senyor Conseller de Governació! En unes eleccions per al dia 17, si s'ha de fer la presentació de llistes el dia 10, ¿creu la V. S. que encara hi hauria possibilitats de què el dia 10 es poguessin alterar les llistes?

El Sr. CONSELLER de Governació: Naturalment.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Com, naturalment!

El Sr. CONSELLER de Governació: Sí.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Doncs això representa tirar a terra la Llei votada per nosaltres, per aquest Parlament, i també les disposicions dictades per la V. S.

El Sr. CONSELLER de Governació: De cap de les maneres, perquè en el sentir del Govern s'havien d'ajornar les eleccions perquè ha considerat el Govern que amb estat d'alarma no es podien fer les eleccions; i més, quan l'estat d'ordre públic era veritablement greu. I en aquestes condicions, en marcar el termini per les eleccions, el natural era que els Partits polítics quedessin en llibertat d'acció.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Això ja costa d'entendre. La V. S. ens estava explicant que havia volgut donar als Partits la possibilitat de què poguessin fer algun pacte, alguna aliança, alguna coalició de forces; si ho creien necessari; i si les eleccions s'havien de fer el diumenge següent era impossible.

(*Unes paraules del senyor Conseller de Governació, que no arriben clarament a la taula de taquígrafs, promouen una protesta dels senyors Diputats de la Minoria de Lliga Catalana i una contra protesta de la Majoria. Durant uns moments, parlen diversos senyors Diputats a la vegada. El senyor President crida l'ordre amb la campaneta.*)

El Sr. PRESIDENT: Prego als senyors Diputats que no facin ús de la paraula sense que la Presidència els autoritzi. La Presidència no pot tolerar les interrupcions d'una manera tumultuària. Segueixi el senyor Vallès i Pujals en l'ús de la paraula.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: En aquell moment, senyor Conseller de Governació, no podia dictar la V. S. cap disposició en ordre a aquesta qüestió, partint de la base de què les eleccions s'ajornaven, perquè aquest ajornament era funció del Parlament tan sols. I la V. S. va deixar sense efecte aquesta presentació de llistes que s'havia de fer diumenge amb la finalitat de què els Partits poguessin captar aliances o coalicions de forces. Jo em crec en el cas de dir a la V. S. que aquell Decret que va dictar no podria dictar-lo de cap de les maneres, fins al punt de què els qualificatius de delictes que li va aplicar el senyor Ventosa i Calvell i d'il·legalitat que va aplicar-li el senyor Lluhí i Vallescà, són qualificatius perfectament aplicats a aquell Decret. L'acte de la

presentació de llistes, forçosament — aquest és el nostre criteri — havia de fer-se el diumenge anterior a les eleccions. Nosaltres estem sota l'imperi de la Llei electoral del 1907, i així ho ha dit la V. S. en una de les circulars en què es donaven instruccions per les eleccions. Està vigent la Llei electoral del 1907, tan sols amb unes variacions, que són les següents: que la presentació i proclamació de candidats, es fa a base de llistes, i que tots els drets que tenien els candidats proclamats i els interventors i apoderats, els tenen els representants dels Partits. I fora d'aquestes variacions, en el restant subsisteix vigent la Llei del 1907. I com que aquesta Llei diu que la presentació de candidats s'ha de fer el diumenge anterior a les eleccions, forçosament la presentació de llistes s'ha de fer el diumenge anterior a les eleccions. I aquest és el criteri que es desprèn de la circular de la V. S.

Nosaltres, per tant, davant d'això, mantenim el nostre criteri i no podem acceptar de cap de les maneres que hi hagi aquest termini que proposa el dictamen de la Majoria, en virtut del qual es poden fer les eleccions municipals en una data que no sigui més allunyada del 14 de gener, la qual cosa vol dir, al nostre entendre, que les eleccions es celebraran el 14 de gener, perquè aquest dia és el darrer diumenge que hi ha dintre d'aquest termini. Nosaltres mantenim el nostre criteri de què les eleccions s'han de celebrar el primer diumenge que sigui possible després d'aquests fets tan lamentables que s'han produït; i si no ha estat possible celebrar-les en el dia que va acordar el Parlament, demanem que es celebrin el dia 24 d'aquest mes. En aquest sentit hem presentat aquest vot particular i demanem que aquestes paraules nostres constin, en defensa del mateix. I acabem demanant a la Cambra que voti el nostre vot particular.

El Sr. FONTBERNAT: En lloc d'ajornar els turrons i neules.

El Sr. RUIZ I PONSETI: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Ruiz i Ponseti.

El Sr. RUIZ I PONSETI: Els que estem acostumats a la producció industrial, quedem certament astorats davant del nombre enorme de paraules inútils que es diuen en aquest Parlament a l'entorn de les coses més senzilles.

Estem discutint un assumpte senzill, d'ajornament de quinze dies a tres setmanes de les eleccions municipals; i aquest assumpte fou discutit plenament dintre de la Comissió; i dintre de la Comissió, la major part dels membres que varen expressar la seva opinió, varen arribar a un acord.

Hi havia una qüestió de principi, en la qual discrepàvem essencialment del primitiu punt de vista del Govern; però el Govern va coincidir fonamentalment en el punt de vista dels que discrepàvem en la qüestió de principi, i es va arribar, en principi també, a fixar una data més o menys llunyana, que no és qüestió de discutir unes setmanes perquè ho creiem que ni per un partit ni per altre el que es facin les eleccions quinze dies més enllà o quinze dies abans pugui representar gran cosa, no creiem que el fet de què les eleccions es cele-

brin quinze dies abans pugui influir en el resultat de les mateixes.

Per nosaltres, la qüestió està liquidada. Necessitem una data de termini, que sigui filla de la nostra voluntat, no filla d'una voluntat exterior, com ho era en el dictamen primitiu. I ara, ja tenim una data màxima, una data límit, fixada en aquest Projecte de Llei que ja el tenim abastament discutit...

El Sr. VALLS I TABERNER: Ja la tornaran a canviar.

El Sr. RUIZ I PONSETI: Si el Govern, per motius que considero suficients, proposa tornar-lo a canviar, també, com ara, direm la nostra, però no considerem lògic que es perdi el temps discutint més aquest assumpte, quan ja a ell li varen dedicar gairebé tota la tarda del dilluns debatent la resolució del senyor Conseller de Governació. Creiem que aquest assumpte està ja prou discutit i no cal que ens hi entretinguem més repetint els mateixos arguments. Nosaltres, en aquella ocasió, ja varem exposar el nostre criteri; i avui hem de dir que, no és que siguem partidaris d'un llarg ajornament, però considerem que quinze dies més o menys no poden influir molt en el desgavell que hi ha en la major part dels Municipis de Catalunya, ni en el resultat final de les eleccions.

Per aquest motiu donarem el nostre vot al projecte tal com ve dictaminat per la Comissió.

El Sr. LLORET: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Lloret.

El Sr. LLORET: Senyors Diputats: varen ésser requerits fa pocs dies a assistir a una reunió de caps de Minoria a la que es va discutir abastament la qüestió que s'ha plantejat amb motiu d'ésser presentat el Dictamen de la Comissió de Governació. En aquella ocasió varem manifestar el nostre criteri, sostenint el punt de vista que l'altre dia, en la sessió que varem celebrar el dilluns, varem haver de manifestar també. Varem creure que una cosa era la fixació de la data i altra l'ajornament. Respecte de l'ajornament, nosaltres podríem aprovar, però que respecte de la data, havíem de deixar un marge al Govern per tal que escollís el moment oportú, sota la seva responsabilitat, per a la celebració de les eleccions, i aquest és l'assumpte que s'ha plantejat avui.

Jo he de prescindir dels interessos polítics. Potser hi ha qui pensa que ajornant les eleccions les podrà guanyar. També pot haver-hi qui pensi que ajornant les eleccions les pugui perdre, perquè en quinze dies vingui un desinflatament d'il·lusions i de propòsits que no es puguin realitzar, però jo insisteixo en què no he d'entrar en aquestes qüestions. Jo crec que quan ve un Govern i, sota la seva responsabilitat, dicta una disposició que pot estar en pugna amb allò que ha acordat el Parlament, ve immediatament obligat a presentar o a demanar una conformitat, i això és el que féu el Govern. Jo podria censurar o no l'actitud del Govern, el fet del Govern, però el procediment el crec perfectament parlamentari. Doncs bé, davant de tot això, i com que prescindeixo de tota consideració de partit i m'atinc al que deia l'amic senyor Ruiz i Ponseti, he de manifestar que em reservo per un altre moment el discutir la con-

ducta del Govern després de passats aquests fets i que, entretant, votaré la proposta de la Comissió.

El Sr. IBARS : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula el senyor Ibars.

El Sr. IBARS : Breus paraules per a manifestar que, tot i lamentant l'ajornament de les eleccions municipals, tota vegada que hem arribat a una coincidència entre la Majoria i la Minoria que jo represento sobre la data fixada per a la celebració de les eleccions, jo votaré la proposició en nom de la Minoria que represento.

El Sr. ARNAU : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula la Comissió.

El Sr. ARNAU : Senyors Diputats : La Comissió creu que el Conseller de Governació va obrar molt bé sospent la proclamació de candidats diumenge passat, perquè donada l'agitació que hi havia, qui podia dir, per exemple, que a Hospitalet es podria fer la proclamació de candidats amb la deguda serenitat? ¿Qui podia dir allò que passaria a altres poblacions de Catalunya donat l'estat d'agitació que hi havia? Per això és que creiem que aquesta qüestió ha estat totalment debatuda i he de dir que l'afirmació que feia el senyor Vallès i Pujals de que semblava que s'havia anat a fixar una data per a la celebració de les eleccions en contra del parer de la Majoria, jo li he de refutar completament, perquè si aquesta hagués estat la voluntat de la Majoria, la vida legal del Ajuntaments de Catalunya no era pas acabada, com he dit en començar, i, per tant, si el parer de la Majoria hagués estat contrari a la celebració d'unes eleccions, no hi havia cap fet que ens obligués d'anar-hi. A tota hora això s'ha manifestat a la Comissió i no ha estat pas perquè les Minories ens empenyessin, sinó que ha estat criteri de la Comissió i ho he escoltat de llavis de persones del Govern diverses vegades. No hi ha, per tant, sobre aquest punt, cap raó en fer aquelles manifestacions. Hi ha hagut sempre aquest desig, i està, crec, en l'ànim de tots, si volem mirar les coses serenament, que els dos ajornaments que hi han hagut són a bastament justificats.

I he de dir ara unes breus paraules a l'amic senyor Tarradelles respecte d'unes afirmacions que ha fet i que jo he de significar que les trobo completament imaginàries. Jo he assistit a aquestes reunions de Comissió i no vaig assistir a la de Caps de Minoria, perquè no em pertocava, i sé que la reunió de Caps de Minoria estava convocada per altres coses i que es va parlar incidentalment d'aquesta qüestió, però no podia prendre un criteri determinat perquè la Comissió no hi era i era la Comissió la qui havia de dictaminar.

També he de dir que la Comissió, escoltant totes les veus i recollint tots els parers, va fixar la data de la celebració de les eleccions, i, per tant, hem de dir que el pensament que ha volgut manifestar el company senyor Tarradelles de que havia estat com una iniciativa exclusivament seva la fixació de tal data, és una cosa en la qual ens hi vàrem trobar conjuntament la Majoria i algunes Minories, i va ésser precisament degut també a un suport eficaç del senyor Lloret el criteri de que no s'havia de dir al Govern que les eleccions s'havien de celebrar tal dia determinat, sinó que el Govern tingués la llibertat

de convocar les eleccions el dia que li semblés fins arribar a la data indicada.

El Sr. PRESIDENT : Queda acabada la discussió de la totalitat. Pasem a l'articulat. Art 1.er Hi ha un vot particular, que el senyor Vallès i Pujals ha defensat en el seu debat de totalitat. Es passa a votació el vot particular.

En votació ordinària? (*Assentiment.*) S'aprova? (*Assentiment en la Minoria de Lliga Catalana.*) Es rebutjat el vot particular amb els vots a favor seu de la Minoria de Lliga Catalana.

(*El vot particular rebutjat, és el següent :*)

«AL PARLAMENT

Els Diputats que sotasignen tenen l'honor de presentar el següent vot particular al dictamen d'ajornament de les eleccions municipals :

VOT PARTICULAR

Les eleccions municipals tindran lloc el diumenge, dia 24 de desembre, havent-se de fer el dia 17 la presentació de llistes de candidats en la població on no va fer-se el dia 10.

Palau del Parlament, 11 de desembre del 1933.
— Vallès i Pujals i Vidal i Guardiola.»

El Sr. Ventosa i Calvell : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula el senyor Ventosa i Calvell.

El Sr. VENTOSA I CALVELL : No he demanat la paraula abans per tal de no complicar la discussió de la totalitat en la que ja havia portat d'una manera adequada la veu d'aquesta Minoria el company senyor Vallès i Pujals ; però com que el senyor Conseller de Governació ha fet algunes manifestacions, vull aprofitar la discussió de l'article primer per a recollir-les i per a fer alguna manifestació que estimo d'interès en relació amb aquest Projecte de Llei, però no per insistir en els conceptes que ja vaig expressar en la sessió del dilluns respecte del Decret dictat pel Govern de la Generalitat de Catalunya ajornant les operacions preparatòries de les eleccions municipals. Vaireig expressar llavors el meu concepte d'una manera crua, però que jo creia pertinent i adequada, i segueixo creient-ho perquè em sembla que al senyor Conseller de Governació li varen fer alguna impressió les meves paraules des del moment en què ha anat cercant un argument per a contestar-les. És un concepte que m'interessa remarcar, encara que no per anar a sostenir una polèmica, que avui la consideraria fora de lloc i seria redundant, ja que insistiríem tots en els nostres respectius punts de mira i difícilment aportaríem arguments nous als ja exposats. Però m'interessa recollir un concepte que em sembla que l'altre dia va expressar incidentalment el senyor Conseller Primer i al qual ha tornat a fer referència el senyor Conseller de Governació, i que jo crec que té una manifestació en l'article segon del Decret que estem discutint ara, és el de que l'operació preparatòria de la presentació de llistes de candidats que havia de tenir lloc diumenge dia 10, s'havia de fer, no en virtut d'una disposició d'una Llei, sinó en virtut d'una disposició del senyor Conseller

de Governació. I això m'interessa molt recollir-ho, perquè si admetem que la presentació de les llistes de candidats té lloc en virtut d'una disposició del senyor Conseller de Governació, hauré d'admetre que el senyor Conseller de Governació pot fer, quant a la data de presentació de llistes de candidats, allò que bé li sembli, i jo no crec que ningú que tingui concepte del que són les garanties electorals i les prerrogatives del Parlament pugui acceptuar aquesta tesi.

Per a esvanir-la, em permetré, procurant produir-me amb la major claredat possible, citar els textos legals que estimo pertinents. El text legal pertinent és la disposició transitòria de l'article de Llei Electoral aprovada. La disposició transitòria 1.ª diu: «Fins i tant que el Parlament de Catalunya no hagi elaborat una nova Llei Electoral, regirà la vigent.» Quina és la Llei Electoral vigent? És la Llei Electoral, la general, de l'any 1907, que ha vingut convalidada, primer per uns Decrets, i després per una Llei de la República. Ara bé: una part de la Llei de l'any 1907, que no ha estat variada ni pel Decret ni per la Llei de la República, és l'article que regula la presentació de les llistes de candidats, i aquest article és l'article 24, que diu així: «Seran proclamados candidatos por las Juntas provinciales o municipales del Censo, según que se trate de elegir Diputados a Cortes o Concejales, los que lo soliciten el domingo anterior al señalado para la elección.» Això ho disposa l'art. 24 de la Llei Electoral de l'any 1907, i, per consegüent, ni el Conseller de Governació ni el Consell de la Generalitat, poden, en aquest punt, posar altra cosa, perquè les disposicions transitòries de la Llei Municipal diuen: «La Llei Electoral vigent només pot ésser modificada pel Govern de la Generalitat en els punts següents:», i després enumera diversos punts i, entre aquests diversos punts, no hi ha el de la presentació dels candidats ni el de la proclamació dels candidats, que ha d'ésser fet per les Junes Provincials o per les Junes Provincials del Cens. Quina diferència hi ha, aleshores? Aquesta: que abans es proclamaven candidats i aquests candidats podien utilitzar els drets de candidat per a la presentació d'interventors, d'apoderats, etc., i avui es presenten unes llistes de candidats, i el nomenament d'interventors, apoderats, etc., correspon als partits! Però és que aquesta diferència dels drets que atribueix a l'un i a l'altre, és una conseqüència també de la disposició transitòria de la Llei Municipal, que és la segona, que diu: «Reconèixer a aquells partits — als que han presentat llistes de candidats, als que tenen dret de presentar llistes de candidats — o grups d'electors, els mateixos drets que els candidats.» Per consegüent, això no implica ni pot implicar cap variació quant a la data de la presentació de les llistes de candidats a la Junta Municipal del Cens, als efectes d'ésser proclamats. Jo desitjaria que sobre aquest punt ens entenguéssim ben bé, perquè hi ha aquí un article segon, en el dictamen que estem discutint, que és un xic equivocat, perquè diu: «El Govern de la Generalitat, sense suspensió del període electoral obert, assenyalà una nova data, no posterior al dia 14 del mes de gener vinent, per a la celebració de les eleccions municipals suspeses i disposarà les operacions

prèvies electorals en relació a la data assenyalada. Què significa això? Significa una variació de la Llei Municipal aprovada pel Parlament? Ah!, fóra molt greu que tractéssim de variar una Llei Electoral així de rellisquents, amb un article d'una Llei ajornant unes eleccions municipals.

El Sr. CONSELLER de Governació: No; en absolut.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Si no significa això, hauré de variar la redacció de l'art. 2.ª i mantenir que regeixi íntegrament la Llei Electoral vigent en tot allò a què no es refereixen les disposicions transitòries de la mateixa Llei. Això té una importància considerable. La data de presentació de llistes, la invariabilitat de les llistes després de la seva proclamació, els drets que s'atribueixen els Partits, tot això, que és procediment electoral minuciosament regulat en la Llei, representa unes garanties per a tots els Partits que intervenen en la lluita. Evidentment, no pot ésser — fóra absurd, fóra monstruós — que un Govern que representa a més un Partit que és una de les parts contendents en la lluita, se li donés una àmplia facultat per a variar i per a deixar sense efecte tot això que constitueix unes garanties elementals de procediment electoral.

Per tant, jo, el que desitjo és obtenir la declaració categòrica, i a més traduïda en el text de la Llei, de què aquesta Llei d'ajornament, a més de la il·legalitat i de la transgressió que significa pel fet d'ésser un ajornament injustificat i realitzat, a judici meu, en contra i per damunt de les facultats que competien al Govern de la Generalitat, no impliqués també una variació subreptícia i injustificada d'un procediment i d'una Llei electoral.

I ja que parlo també d'aquest punt, m'ha de permetre el senyor Conseller de Governació que insisteixi en quelcom que li he manifestat particularment i que l'altre dia li vaig manifestar en la Comissió. I és això: en la Llei Municipal es varen aprovar les disposicions transitòries, per les quals es donaven al Govern algunes facultats d'ordre reglamentari per a establir determinats preceptes relatius a la celebració de les eleccions, a la identitat de l'elector, al sobre electoral, etc. Bé; això es va aprovar. Aquesta Llei porta la data de l'11 d'agost. Han passat molts mesos. No han vingut aquestes disposicions que havia de dictar el Govern de la Generalitat. Jo crec, senyor Conseller de Governació i senyors del Govern, que no és qüestió de què esperem els darrers dies per a saber a què aténir-nos quant a l'ús que el Govern faci d'aquestes facultats que li han estat concedides.

Es més: respecte d'algun dels punts, ja el Govern no en pot fer ús, com, per exemple, el del sobre, i no en pot fer ús perquè diu «establir que les candidatures s'hauran de lliurar al president de la mesa electoral incloses dintre d'un sobre intransparent, etc. que la Generalitat de Catalunya haurà de facilitar gratuïtament, o pel preu que determini, als Ajuntaments, Partits polítics i als electors que ho sollicitin, des del dia de la convocatòria de les eleccions». L'altra vegada, per tolerància recíproca, havíem arribat tots en un període ja avançat dintre del període electoral sense que el Govern hagués fet manifestacions expressives de si hi havia sobre electoral o de si no hi hauria sobre electoral, i sense que sabéssim quin és l'ús que farà el Govern d'aquesta facultat. I això té molta importància, perquè si el sobre electoral en

si, jo no li atribueixo — sobretot a Barcelona li atribueixo una importància molt secundària —, és una cosa primordial que el sobre electoral no sigui un instrument perquè, per manca de sobres, no pugui votar una gran part dels electors. Precisament perquè per manca de sobres no poguessin votar una gran part d'electors, varem establir que el Govern de la Generalitat tingués l'obligació de facilitar-los des del començament del període electoral. L'altra vegada mancava una setmana i no els havia facilitat, i a darrera hora havíem dit que aquest precepte no s'aplicaria a la ciutat de Barcelona. Bé. Jo desitjaria que tot això quedés concretat, senyor Conseller de Governació; que sabéssim exactament a què atènyer-nos i que sabéssim el que hem de fer; és a dir, que vinguessin aquestes regles, que nosaltres les poguéssim examinar i que poguéssim fer ús del dret de crítica respecte de l'ús que hagués fet el Govern de la Generalitat de totes aquestes facultats que li havia concedit el Parlament de Catalunya. Són les aclaracions que jo volia fer respecte d'aquest Projecte de Llei. El no formular judicis de nou sobre la suspensió de les eleccions, sobre la presentació d'aquest Projecte i sobre els ajornaments successius que han vingut a allargar l'agonia de l'Ajuntament de Barcelona i la vida irregular de les Comissions gestores, no implica, per part nostra, conformitat ni amb l'ajornament ni amb aquests allargaments successius ni amb totes aquestes irregularitats que vénen a pertorbar el règim municipal de Barcelona; implica, simplement, el desig de no caure en les censures que formulava el senyor Ruiz i Ponseti fa un moment — qui en els assumptes que li interessaven és de vegades un dels oradors més copiosos de la Cambra, a reserva, naturalment, de què després censuri l'oratoria o les paraules o els discursos dels altres, quan li sembla oportú i en ús d'un perfecte dret —. (Rialles.) Jo no desitjo allargar mai innecessàriament ni aquest ni cap altre debat, però jo sentiria que portéssim més enllà amb ajornaments i amb regulacions injustificades de procediments electorals, unes llibertats potser excessives del Parlament de Catalunya, que jo crec que, per bé de l'autonomia i de tots nosaltres, hauria de merèixer per la seva mateixa migradesa de facultats, per la seva mateixa feblesa en el moment del naixement, un màxim respecte, que no obté, certament, ni ha obtingut en els darrers temps, del Govern de la Generalitat.

El Sr. CONSELLER de Governació: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller de Governació.

El Sr. CONSELLER de Governació: El senyor Ventosa i Calvell no ha volgut recollir i ha derivat, naturalment, cap al terreny favorable a la seva tesi, les meves paraules d'avui al començament de la tarda. Però ja he dit llavors ben clarament que jo vaig estar dubtant, en fer aquestes instruccions, si fixava el diumenge com a dia de presentació de les llistes o fixava el dimecres següent. I deia això perquè precisament jo creia que aquestes disposicions transitòries modificant la Llei, en instituir la presentació de llistes en lloc de la proclamació de candidats, cosa que per mi és diferent, donava lloc a modificar, si era precis, la part taxativa de la Llei electoral que es referia a aquesta presentació de candidats; per-

què el dret, que seria el greu que es tregués als candidats, no se'ls treia en absolut, perquè aquest dret estava reconegut en les disposicions dictades, no el diumenge tan sols, molt abans, sinó que el dijous anterior per disposició d'aquestes instruccions podien ja anar els Secretaris a fer la presentació a la Junta del Cens — jo crec que Lliga Catalana ho va fer-ho, si no ho tinc mal entès — i ja tenint el dret reconegut d'abans, els candidats. Per tant, si alguna cosa he fet és que aquest dret que reconeixia anteriorment als candidats, que, torno a repetir, les VV. SS. moltes vegades eren els primers de fer proclamar, no els candidats, sinó el Secretari de Lliga Catalana, el senyor Agulló, i perdoni que citi noms...

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Ja ho pot fer; a més, no hi ha cap ofensa per ell.

El Sr. CONSELLER de Governació: Doncs, jo crec que, indiscutiblement, si en aquesta proclamació el que interessava eren els drets a proclamar, no el proclamat, perquè si hagués interessat les VV. SS. no haurien dubtat mai a posar tots els candidats i presentar-los a la Junta del Cens aquell diumenge, i no ho feien; el que interessa, i no m'ho hauria perdonat de cap manera, és que el dret d'intervenció, el dret de nomenament d'apoderats, hagués estat ajornat per una data més propera a les eleccions d'aquell diumenge.

Però jo, senyor Ventosa i Calvell, que si és noble haurà de reconèixer que en totes les instruccions dictades no n'hi ha una que hagi sobrepassat, que hagi rellicat, que hagi tergiversat res de les facultats que em va donar el Parlament...

El Sr. VENTOSA I CALVELL: He censurat el retard, no el text de cap disposició.

El Sr. CONSELLER de Governació: M'alegro d'aquestes manifestacions de la V. S. Doncs jo puc dir-li que vaig mirar molt que aquest dret dels candidats pogués obtenir-se inclús dies abans, perquè jo crec que és la cosa més sagrada que pot tenir la intervenció, el de nomenament d'apoderats dintre de la lluita electoral. I per tant, la presentació de llistes no era ja el precepte de la Llei electoral, de presentació de candidats, perquè la presentació de candidats, com he dit abans, servia sols pels efectes d'intervenció, i aquests efectes d'intervenció ja eren salvaguardats, no aquell dia, sinó uns quants dies abans, però de totes maneres, precisament perquè no es pogués dubtar mai de què aquest Conseller de Governació tenia cap interès en modificar o en reformar costums innecessàriament, que ja he dit abans que aquests eren els meus motius, jo, per aquesta única consideració, vaig mantenir el diumenge com a presentació de llistes, sentint certa recança perquè no seria la primera vegada que inclús Lliga Catalana el diumenge aquell no hagués tingut completa la llista de candidats, i això no perjudica a cap Partit, no perjudica a cap estament polític, no és una cosa partidista, al contrari, crec que és garantia dels Partits, és garantia política que es pugui fer un canvi de candidatura com més proper de les eleccions millor, perquè en certs moments l'ambient polític ho necessita.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Així la V. S. confessa.

El Sr. CONSELLER de Governació: Jo no confesso, senyor Vallès i Pujals. Sóc un home que parla amb sinceritat, cosa que moltes vegades voldria que hi parlessin molts elements d'aquesta Cambra.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: La sinceritat vol dir confessió.

El Sr. CONSELLER de Governació: La sinceritat no vol dir confessió, vol dir justícia, honradesa de procediments, que moltes vegades certes persones haurien d'aprendre.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Molt bé, molt bé.

El Sr. CONSELLER de Governació: Queda, doncs, ben assentat el meu criteri, i tinc, a més, la profunda convicció que la V. S. mateixa no hi hauria trobat inconvenient i possiblement no hauria fet cap observació.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Sí que l'hauria feta. Si em permet, li diré al senyor Mestres que és molt perillós posar-se a interpretar un precepte clar de la Llei. Quan hi ha un precepte que diu s'han de presentar diumenge, voler-se ficar a esbrinar per quina raó i dir que s'ha de fer dimecres, és el camí de l'arbitrarietat, senyor Mestres.

El Sr. CONSELLER de Governació: I vostè, no vol confessar de cap de les maneres que sigui dit que potser ha sofert una mala interpretació.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: No, no!

El Sr. CONSELLER de Governació: Sí, perquè torno a dir que no és la mateixa operació, perquè precisament si es donava el dret de proclamació era pels drets d'intervenció, els quals estaven completament assegurats...

El Sr. TRIES DE BÈS: No pot haver-hi eleccions, si no estan proclamats vuit dies abans.

El Sr. CONSELLER de Governació: De cap manera; s'equivoca la V. S.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Es terminant.

El Sr. CONSELLER de Governació: Naturalment, estariem nosaltres ara debatint dos punts de vista completament contraris, la interpretació dels quals no hem de discutir, perquè al capdavant està fixat per aquell diumenge. Pel que respecta al que ha dit el senyor Ventosa i Calvell dels sobres en la part del repartiment als Presidents de taula, sap el senyor Ventosa i Calvell que li vaig donar un argument, no a la V. S. — em sap greu que no estigui aquí el senyor Duran i Ventosa.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Està malalt.

El Sr. CONSELLER de Governació: No ho havia fet abans, vaig dir, per no portar una confusió, precisament perquè hi havia l'altre període electoral, i que després em vaig trobar en una circumstància desagradable que va motivar que no tingués el nombre de sobres suficients per a poder garantir precisament que tots els partits polítics en tinguessin per tot Catalunya. La V. S. ha dit que varem arribar a un punt de coincidència per a mantenir això, prescindint, descartant, la ciutat de Barcelona. Però ara puc dir a la V. S. que nosaltres podem avui dia garantir, perquè el tinc a disposició dels partits polítics que ho demanin, la quantitat de sobres que siguin necessaris i

puc garantir que això es pot fer a tot Catalunya; tots els partits polítics en tindran, perquè passades les circumstàncies d'aquella vaga que vaig explicar, el Govern de la Generalitat creu que s'ha de mantenir tal com ho havia previst en la convocatòria d'eleccions. Però el senyor Ventosa i Calvell també havia afirmat que no s'havia dit, i això en la convocatòria de les eleccions vaig posar-ho en un article que marcava ja precisament que es faria el sobre intransparent, tal com em faculen les disposicions transitòries. Si això l'ha de satisfer, ja té aquesta afirmació el senyor Ventosa i Calvell.

Quant als altres aspectes que ha dit el senyor Ventosa, pot tenir la seguretat de què les disposicions no sortiran amb el retard que la V. S. diu, perquè també sap molt bé que la data en què sortirien l'havia ja prèviament anunciat a les VV. SS. i que en aquell moment no se m'havia mostrat cap disconformitat. Per això m'estranyen ara aquestes reclamacions que es formulen.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Ventosa.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Per a insistir en un concepte que he expressat en una interrupció al senyor Mestres. Quan hi ha en un procediment electoral unes dates precises i concretes, no és possible interpretar i creure's autoritzat el Govern per a variar-les; les ha de complir, no té més remei que complir-les. Si diu, per consegüent, que la proclamació de candidats ha de tenir lloc el diumenge, no pot ésser el dimecres, perquè enlloc, ni en cap disposició transitòria ni en cap article de la Llei, s'autoritza el Govern per a fer-ho un altre dia. La proclamació és a l'efecte de tenir intervenció els candidats i és per a molts altres efectes, però l'essencial és que no es prenguin llibertats sobre el text clar i precís de la Llei.

El Sr. CONSELLER de Governació: Cap llibertat.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Per consegüent, no discutim més. ¿Estem d'acord en què se seguiran els tràmits i els terminis marcats en la Llei electoral vigent, la del 7?

El Sr. CONSELLER de Governació: Ja s'han seguit.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: S'havien de seguir.

El Sr. CONSELLER de Governació: S'han seguit en absolut.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Però ara, per exemple, que tenim unes noves eleccions a celebrar, serà la presentació de llistes el diumenge anterior?

Un Sr. DIPUTAT de la Majoria: Naturalment!

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Ara ho sabem que és naturalment; fins ara, no. És que la data aquesta no estava assenyalada així, no era assenyalada de cap manera.

El Sr. CONSELLER de Governació: Sí, el dia 10.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: En les anteriors eleccions, però aquí hi ha un art. 2.º que diu: «El Govern de la Generalitat disposarà el convenient per a la celebració de les operacions preparatòries...

El Sr. CONSELLER de Governació: Vol continuar llegint?

El Sr. VENTOSA I CALVELL: «El Govern de la Generalitat, sense suspensió del període electoral obert, assenyalarà una nova data, no posterior al dia 14 de gener vigent, per a la celebració de les eleccions municipals suspeses, i disposarà les operacions precises electorals amb relació a la data assenyalada». Bé, però el senyor Conseller de Governació entenia que estava en les seves facultats assenyalar un dia o un altra dia; això de la relació amb la data assenyalada, no vol dir res. Però, en fi, no discutim més. Si estem d'acord, estem d'acord; i no insisteixo. Per consegüent, queda ben entès que això vol dir que la proclamació de candidats es farà el diumenge anterior.

Ara ja no voldria, perquè desitjo sempre en les meves relacions públiques i en les particulars...

El Sr. CONSELLER de Justícia i Dret: Proclamació de candidats, no; sinó presentació de llistes de candidats.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Presentació de llistes de candidats, que seran proclamats, naturalment, per la Junta Municipal del Cens, perquè es presentaran i la Junta Municipal els proclamarà. No és això? Ara, repeteixo, en les relacions o en les converses que havia tingut amb el senyor Mestre respecte a les disposicions a dictar pel Govern d'acord amb les disposicions transitòries de la Llei Municipal, el senyor Mestre, a requeriment, primer del senyor Duran i Ventosa i després meu, amistos...

El Sr. CONSELLER de Governació: Perdoni: hi ha una cosa essencial; a iniciativa meua.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Bé, no discutim una qüestió d'etiqueta. El senyor Mestre ens havia ofert dictar aquestes disposicions el dilluns o el dimarts...

El Sr. CONSELLER de Governació: Vaig dir que surtirien al *Butlletí* del dimarts.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Exacte: quatre dies abans de les eleccions. Doncs el meu prec, avui, és dir-li al senyor Mestre, que si havien de sortir el dimarts anterior a les eleccions, les deu tenir ja fetes, i per això li demano que tingui la bondat de dictar-les i no esperar a l'últim extrem, perquè tots desitgem saber a què atènyer-nos quant a l'ús que faci el Govern de les facultats que li donen les disposicions transitòries de la Llei Municipal. Aquest és l'abast del meu prec, que em sembla absolutament raonable i justificat.

El Sr. CONSELLER de Governació: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller de Governació.

El Sr. CONSELLER de Governació: Només és per a manifestar al senyor Ventosa, perquè no s'ho prengui a descortesia, que aquestes disposicions, com és natural, ara sortiran en un termini anterior al que abans s'havia fixat, i recordar-li que el dimarts era el dia que havia assenyalat i que no havia tingut cap observació per part de les VV. SS.

(S'aproven els quatre articles del dictamen, amb els vots en contra de la Minoria de Lliga Catalana.)

El Sr. PRESIDENT: Va a procedir-se a la votació definitiva d'aquest Projecte de Llei. Votació ordinària? (Assentiment.) Votació ordinària. S'aprova? (Vot en per l'aprovació tots els sectors de la Cambra, llevat de la Minoria de Lliga Catalana.)

Éssent evident que el vot favorable abasta el

quòrum de quaranta-un vots necessari per l'aprovació, és a dir, la majoria absoluta calculada sobre el nombre de Diputats en possessió del càrrec, que és de vuitanta-un, queda definitivament aprovat aquest Projecte de Llei.

(El seu text es publica com a annex en aquest DIARI DE SESSIONS.)

Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió Especial sobre el Projecte de Llei de Contractes de Conreu

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. CEREZO: Segons tenim entès, hi ha una vintena d'esmenes presentades per la Minoria de Lliga Catalana a l'art. 1.º, i la Comissió hauria de reunir-se per a poder-les estudiar.

El Sr. PRESIDENT: Què demana, doncs, la Comissió?

El Sr. CEREZO: Que se suspengui aquest debat perquè la Comissió pugui dictaminar sobre aquestes esmenes.

El Sr. PRESIDENT: Se suspèn aquesta discussió perquè la Comissió pugui dictaminar.

Discussió dels títols VII a XII del dictamen de la Comissió Especial sobre el Projecte de Llei Municipal de Catalunya

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. ARNAU: Senyors Diputats: Podríem dir que després de l'agitació ve la calma; i precisament en una qüestió que afecta a la vida municipal, la Comissió ha presentat, dictaminats per unanimitat, aquesta vuitantena d'articles que fan referència a competència, obligacions municipals, constitució i funcionament dels organismes municipals, referèndum, cartes municipals, obres públiques i eixamples i contractacions municipals, i la Comissió ha de declarar que veu amb goig que s'hagi pogut arribar a una perfecta unanimitat per a l'aprovació d'aquests articles, perquè això equival a dir que porta en la seva sanció l'aprovació de tots els representants de la Majoria i de les Minories d'aquesta Cambra, i això és precisament el que ha de donar a la Llei Municipal un valor perpetu, perquè representa de fet la voluntat de tota la Comissió que està integrada per les forces respectives del Parlament.

Com a President de la Comissió, vull fer constar amb goig aquest fet, perquè evidencia que dintre de la vida catalana, després de les discrepàncies que puguin haver-hi, hi ha molts motius que ens poden unir als catalans, i aquest n'és un, cosa que vinc a constatar precisament en aquest moment. I res més.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Vallès i Pujals.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Com a membre de la Comissió, com a representant d'aquesta Minoria, he de recollir i subratllar les paraules pronunciades pel senyor Arnau a propòsit d'aquest dictamen.

Realment, nosaltres hem sentit un goig extraordinari en l'elaboració d'aquest dictamen, que s'ha fet durant setmanes i mesos d'actuació, i sempre hi hem

portat aquell esperit que ja hem fet present diverses vegades aquí a la Cambra, i hem tingut el gust de coincidir tots els sectors polítics de la mateixa que hi estaven representats, per a portar una Llei Municipal que pogués ésser una Llei que estigués el dia de demà per damunt de totes les disputes dels partits; si hem lamentat que en la primera part d'aquesta Llei, que fou aprovada ja abans de l'estiu, hi hagués una disconformitat respecte al procediment electoral, única que s'ha presentat, avui aquesta part que ve de la Llei Municipal compta amb l'assentiment de tots nosaltres. Ens inspira a tots un mateix ideal, i en aquest sentit jo vull subratllar també el que ha dit el senyor President de la Comissió, aquesta coincidència, que és un motiu de joia per a tots nosaltres i un motiu d'esperança per a l'esdevenidor de Catalunya.

Jo voldria aprofitar aquesta ocasió — sé que no s'ha d'estimular el zel de ningú, que tots desitgem el mateix en aquesta matèria —, però voldria que amb l'aprovació d'aquest text que ve avui, que, com ja he dit, no és tota la Llei Municipal, anessin seguint els diferents textos que falten per completarla, i voldríem que això es pogués fer abans que es constituïssin els nous Ajuntaments que hauran de néixer d'aquestes eleccions de les quals hem tractat fins ara, que aleshores hi hagués ja tota la Llei Municipal aprovada, perquè en la situació caòtica en què avui es troben els nostres Municipis, amb una legislació diversa que se'ls aplica, feta amb retalls i fragments d'una pila de Lleis diferents, realment si nosaltres no aprovéssim tota aquesta Llei Municipal vindria a afegir-se un nou motiu de dubte, de pertorbació, de vacil·lació, de qüestions intrincades, que jo crec que no farien cap bé als nostres Municipis que s'han de formar després d'aquestes eleccions.

Per això jo reitero el nostre propòsit i el nostre desig que aquesta qüestió es vagi desenrotllant, elaborant i aprovant sense interrupció, àdhuc donant-hi preferència a moltes altres de les que de vegades vénen a la Cambra, i les fa objecte de la seva atenció, i que a la meua manera de veure no són de bon tros tan importants i tan urgents com aquesta.

El Sr. PRESIDENT: Acabat el debat de totalitat, va a passar-se a l'articulat.

(Es aprovat, sense discussió, el títol VII del Projecte, que comprèn els arts. 102, 103, 104, 105 i 106, als quals no havien estat presentats vots particulars ni esmenes.)

També és aprovat, sense discussió, el capítol I del títol VIII del Projecte, que comprèn els articles 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, als quals no havien estat presentats vots particulars ni esmenes. Es passa al capítol II del títol VIII.)

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Em permet el senyor President? El nostre company senyor Rovira i Roure, el qual segueix amb molt interès aquesta matèria, m'havia indicat que tenia algunes observacions a fer a alguns articles, que crec que són molt atinades i que em sembla que la Comissió quan les estudiï les acceptarà. Si hi hagués possibilitat.

El Sr. PRESIDENT: Són al capítol II?

El Sr. VALLÈS I PUJALS: És sobre alguns dels que queden pendents ara d'aprovació.

El Sr. PRESIDENT: Es trobarà demà a la Cambra el senyor Rovira i Roure?

El Sr. SOL: Ha hagut de sortir precipitadament

per ésser demà a una visita a l'Audiència de Lleida.

El Sr. PRESIDENT: Se suspèn el debat, però pregaria els senyors Diputats que no posessin sovint la Presidència en aquesta situació.

Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió de Cultura, sobre el Consell de Cultura de la Generalitat

(Es dona lectura a la següent esmena presentada als arts. 9, 10 i 11 del dictamen:)

«AL PARLAMENT»

Els Diputats que sotasignen tenen l'honor de formular la següent esmena al dictamen sobre el Projecte de Llei del Consell de Cultura de la Generalitat.

ESMENA

Els arts. 9, 10 i 11 de l'esmentat dictamen quedaran refosos en un sol article, que serà el 9.º, redactat així:

«Article 9.º Les ponències del Consell de Cultura es reuniran en sessió ordinària o extraordinària en el temps i en la forma que determini el Reglament.

Els informes i les propostes, demanats de la iniciativa de les ponències, passaran al ple; les que espontàniament puguin fer els Consellers, passaran a les ponències.

Previ informe de la ponència corresponent, el ple del Consell de Cultura entendrà les matèries que hagin d'ésser objecte de Llei, tal com la creació de noves institucions, projectes de reorganització de les ja existents i totes aquelles que el Conseller demani que hi passin.»

Palau del Parlament, 13 de desembre del 1933.
— Galés, Folc, Arnau Cortina, Rovira Virgili i Bancells.»

El Sr. SERRA I HUNTER: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Serra i Hunter.

El Sr. SERRA I HUNTER: Com que no varia en absolut l'esperit del text, sinó que, pel contrari, és per a donar-li una redacció que sigui més clara i explícita, la Comissió accepta l'esmena.

El Sr. PRESIDENT: Queda, doncs, acceptada l'esmena per la Comissió.

(A continuació són rebutjats els vots particulars presentats als articles 2.º i 3.º del dictamen, i que restaren pendents de votació en la sessió d'ahir. Voten per la seva acceptació els senyors Diputats de la Minoria de Lliga Catalana.)

Es també rebutjada una esmena presentada a l'article 3.º i que restà, igualment, pendent de votació. També són favorables a la seva acceptació els vots de la Minoria de Lliga Catalana.)

Són aprovats els articles 2.º i 3.º i la nova redacció de l'article 9.º, que refon els 9.º, 10 i 11 del dictamen.

El Sr. PRESIDENT: Va a procedir-se a la votació definitiva d'aquest Projecte de Llei. Es

sent evident que el vot favorable abasta el quòrum de 41 vots, necessari per a l'aprovació, és a dir, la majoria absoluta calculada sobre el nombre de Diputats en possessió del càrrec, que és de 81, queda definitivament aprovat aquest Projecte de Llei.

(El text d'aquesta Llei es publica com a annex a aquest DIARI DE SESSIONS.)

Lectura del dictamen de la Comissió Especial sobre el Projecte de Llei prorrogant la vigència de la Llei del 26 de juny proppassat, per a la solució dels conflictes derivats dels contractes de conreu

(Es dóna lectura al següent :)

«DICTAMEN

Reunida la Comissió Especial (Contractes de Conreu), sota la presidència del senyor Pere Cerezo i Hernàez, amb assistència dels Vocals senyors Companys (J.), Riera, Sellés, Folch, Casanelles, Abadal i Carreres Artau ; actuant de Secretari el senyor Enric Canturri i Ramonet, per tal de dictaminar un Projecte de Llei prorrogant la vigència de la Llei del 26 de juny proppassat, per a la solució dels conflictes derivats dels contractes de conreu, acorda, per majoria de vots, de sotmetre a l'aprovació de la Cambra el següent

PROJECTE DE LLEI

Article únic. Es prorroga la vigència de la Llei del 26 de juny del 1933 per a la solució dels conflictes derivats dels contractes de conreu fins a la promulgació de la nova Llei de contractes de conreu, mentre que aquesta estigui promulgada abans del 30 d'abril del 1934.

Palau del Parlament, 14 de desembre del 1933. — El President, Pere Cerezo. — El Secretari, Enric Canturri.»

Lectura d'un Projecte de Llei referent a la pròrroga per al primer trimestre de l'any 1934 dels actuals Pressupostos corresponents a l'exercici del 1933 de l'Ajuntament de Barcelona

(Un Sr. Secretari dóna lectura al següent :)

«DECRET

Com a President de la Generalitat de Catalunya, a proposta del Conseller de Finances, i d'acord amb el Consell,

He resolt :

Autoritzar el Conseller de Finances per a presentar al Parlament de Catalunya un Projecte de Llei referent a la pròrroga per al primer trimestre de l'any 1934 dels actuals Pressupostos corresponents a l'exercici del 1933 de l'Ajuntament de Barcelona.

Barcelona, Palau de la Generalitat, 7 de desembre del 1933. — Francesc Macià. — El Conseller de Finances, M. Santaló.»

El Sr. Conseller de Finances passa a la tribuna dels senyors Consellers i dóna lectura al següent Projecte de Llei, que passa a la Comissió corresponent.

«AL PARLAMENT DE CATALUNYA

La Llei del 26 d'octubre d'aquest any, del Parlament de Catalunya, ve a disposar, en el seu article 2.ª, que des de la data de la publicació de l'esmentada Llei i fins a la presa de possessió de la nova corporació de Barcelona, l'Ajuntament d'aquesta ciutat queda subjecte a totes les limitacions que l'art. 68 de la Llei Electoral del 7 d'agost del 1907, consigna respecte a l'activitat administrativa, afegint que no pot prendre acords que per la legislació municipal vigent exigeixin un quòrum.

Aquestes limitacions imposades a l'actual Ajuntament de Barcelona impliquen que aquest no pot procedir a regular la vida econòmica del futur Ajuntament en l'exercici 1934.

Es necessari, per tant, evitar que l'Ajuntament entri, el 1.^r de febrer del 1934, i es trobi sense Pressupostos, i per això, sense poder fer efectiu cap ingrés ni despesa, i per tal de salvar aquesta situació, correspon al Parlament de Catalunya, que votà la Llei del 26 d'octubre darrer, delimitant les activitats de l'actual Ajuntament, suplir aquella deficiència acordant, a l'efecte, la pròrroga del Pressupost vigent per al primer trimestre del pròxim exercici.

Per la qual cosa, el sotassignant proposa al Parlament de Catalunya l'aprovació del següent

PROJECTE DE LLEI

Article 1.^r Es declaren prorrogats per al primer trimestre de l'any 1934 els actuals Pressupostos, corresponents a l'exercici del 1933, de l'Ajuntament de Barcelona, entenent-se autoritzats pel termini de l'esmentada pròrroga la quarta part dels ingressos i despeses corresponents a la totalitat del 1933.

Article 2.ª La pròrroga dels Pressupostos que s'acorda, en virtut de la present Llei, s'entendrà com un avenç de la pròrroga o nou Pressupost que pugui votar el nou Ajuntament de Barcelona per a l'any 1934 i, en conseqüència, els ingressos que es realitzin o les despeses que es satisfacin durant el primer trimestre del 1934, es consideraran inherents als nous Pressupostos que es votin o a la pròrroga que s'acordi per a la resta de l'exercici, i en la seva quantia consumiran crèdits dels que respectivament, i per a cada servei, es consignin en els propis nous Pressupostos o la pròrroga dels vigents, per a la totalitat de l'exercici del 1934.

Barcelona, 6 de desembre del 1933. — El Conseller de Finances, M. Santaló.»

Lectura del dictamen de la Comissió de Sanitat sobre el Projecte de Llei d'Aigües Minero-medicals i d'Aigües pures de règim

(Es dóna lectura a aquest dictamen, el qual és publicat com a annex número 1 en el present número del DIARI DE SESSIONS.)

Discussió del dictamen de la Comissió d'Economia sobre el Projecte de Llei de Bases de la Cooperació.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller d'Agricultura i Economia.

El Sr. CONSELLER d'Agricultura i Economia: Senyors Diputats: Acabat el dictamen del Projecte de Bases per a la Llei de Cooperació, crec haver de fer una lleugera exposició de l'objecte i finalitat que ens proposem amb aquesta Llei.

Tal com deia en les quatre paraules de prefaci que porta el Projecte de Llei que el Govern va sotmetre a la Comissió, la Llei de Bases ve a formar junt amb altres Lleis que estan pendents de dictamen, o siguin Lleis de cooperació pròpiament dites, Lleis de Mutualitats i de Sindicats Agrícoles, un tot orgànic.

S'ha tingut en compte en elaborar aquest Projecte de Llei, que la cooperació pròpiament dita, és a dir, la cooperació de consum, la de producció i altres formes de cooperació, junt amb els Sindicats Agrícoles, i també amb les Mutualitats, tenen una sèrie de caràcters comuns i que per tant era lògic englobar-los en una sola Llei. Efectivament: si es té en compte la finalitat de totes aquestes organitzacions es nota que tenen com a caràcter comú, predominant, el de complir un servei, eliminant, al mateix temps, tota idea de lucre entre els associats i entre aquests i l'entitat a la qual pertanyen.

Aquí com per tot arreu, a mesura que ha anat creixent la cooperació s'ha fet impossible incloure-la en el Codi de Comerç, perquè si bé es realitzen operacions de caràcter econòmic, aquestes tenen un caire diferent de les pròpiament mercantils. Tota associació de caràcter mercantil, es proposa abans que tot obtenir un lucre, mentre que les Cooperatives, siguin de la classe que siguin, i les Mutualitats, amb més motiu, tenen com a finalitat principal l'eliminació del lucre.

En el Projecte de Llei dictaminat per la Comissió i que amb petites modificacions és gairebé el mateix que ha formulat el Govern es noten, primerament, uns principis de caràcter general, que estan compresos en l'article 1.er i que vénen a ésser aproximadament els mateixos que informen avui la cooperació internacional, és a dir, són els principis anomenats de Rochdale, que formen la base del programa de l'Aliança Cooperativa Internacional. Entre aquests principis generals — perquè alguns altres han d'ésser exposats en Lleis de caràcter especial — tenim la independència de tota confessió religiosa i de tota agrupació política. Ha estat aquest el principi més debatut durant una sèrie d'anys, però que avui s'ha adoptat per tot arreu i solament tenim com excepció Rússia, on les cooperatives tenen un caràcter de classe, i a Bèlgica, on les cooperatives de consum i de producció són les unes de caire socialista i les altres catòliques, i en alguns altres punts.

En termes generals no s'ha fet de la cooperació, sigui de consum o producció, o agrícola, una institució de classe ni de Partit polític, ni confessional, per bé que existeixin entitats que tinguin aquest caràcter.

La raó fonamental en què s'han recolzat els diferents Congressos cooperativistes i en què també s'han recolzat els tractadistes de la cooperació, està

en què tractant-se de complir un servei, aquest afecta per igual a tots els ciutadans, siguin quines siguin les seves idees.

Un altre principi és el de la porta oberta, que gairebé és una conseqüència de l'altre. No essent una institució de classe la cooperació ni la mutualitat, en elles han de tenir la porta oberta tots els ciutadans que hi vulguin pertànyer.

Això, repeteixo, és gairebé una conseqüència de la independència política i confessional i aquest principi es troba enquadrat en aquesta Llei, havent-se de fer solament algunes salvetats referents al nombre de socis, però en una mena determinada de cooperatives. Es comprèn, per exemple, que en una cooperativa de treball o de producció que tracti de les edificacions, hi hagi una limitació en el sentit de què hi han de pertànyer els que es dediquin a l'edificació i si és agrícola passarà el mateix, car és lògic que els seus components siguin els que es dediquin a l'agricultura; però tret d'això, la Llei no admet la possibilitat de reduir l'entrada de socis.

Un altre principi general contingut també en aquesta Llei és el que podríem nomenar de la democràcia econòmica. És cosa sabuda que en totes les entitats de caràcter capitalista o de caràcter mercantil, el que determina la importància i el pes de cada soci és la seva participació pecuniària, en tant que en les cooperacions o en les mutualitats, el que determina la importància del soci no és aquell factor, sinó que tots els socis tenen les mateixes atribucions i drets prescindint del capital aportat; és a dir, que el capital en aquestes institucions és un instrument de treball al que, com a màxim, se li pot assignar un interès fixe, però mai té una participació en allò que podríem anomenar beneficis, sinó que aquests beneficis — designats així en forma quelcom impròpia, perquè vénen a ésser un retorn als associats — es fan a base del consum si es tracta de cooperatives de consum, i en forma de serveis prestats si es tracta de cooperatives de producció en la part de l'aportació que hagi fet cada soci.

Una de les preocupacions que hi han hagut en formular aquesta Llei de Bases ha estat la d'evitar el frau en els seus dos aspectes, és a dir, evitar que entitats de caràcter mercantil adoptin l'aparença d'una entitat cooperativa per una banda, i per altra també evitar que entitats cooperatives degenerin i es converteixin en entitats de caràcter mercantil. Per aquests fins es limita, és a dir, que es priva que prenguin la denominació de cooperatives o de mutualitats o de sindicats agrícoles totes aquelles entitats no subjectes d'una manera estricta a la present Llei, i tampoc serà possible que hi hagi una entitat que es lliuri a operacions de caràcter mercantil si ostenta el nom de cooperativa. A la vegada, les cooperatives no poden distribuir dividends actius al capital aportat. Com a màxim, poden assenyalar-li un interès fixe i limitat per la Llei.

Ens trobàvem també amb un fet, sobretot dintre dels Sindicats Agrícoles, i és que per haver estat fundats amb molt bones intencions moltes vegades, però per gent que no coneixia d'una manera clara la finalitat i sobretot la manera de funcionar d'aquestes entitats, en gran nombre d'aquells existeix una pluralitat de vots, és a dir, que en lloc d'ésser un home un vot, el nombre de vots dels

socis està a proporció del capital, i això és una cosa absolutament inacceptable. Però se'ns féu notar que això havia resultat a conseqüència de lleis llavors vigents i que representava una pertorbació el suprimir-ho de cop, i fins existia el perill de què desapareguessin els tals Sindicats, ja que molts d'ells no havien estat fundats per individus en igualtat de condicions, sinó que dos o tres individus amb unes aportacions grans de capital s'havien constituït en fundadors, i per això s'ha fet una salvetat que en discutir-se la Llei sobre els Sindicats Agrícoles es precisarà més, i en parlar de què tots els socis tinguin el mateix nombre de vots es faci una salvetat, o sigui que els vots no es fixaran en els capítols aportats pels socis, sinó en les operacions realitzades. És un principi que doctrinalment és molt discutible, però que la pràctica l'ha imposat per tal d'evitar una pertorbació en molts dels Sindicats existents.

Un altre assumpte que es presentava també, era el referent a les Cooperatives mercantils. En realitat la idea d'una societat mercantil i la idea de la cooperació, en el concepte general en què es tenen, són coses gairebé antitètiques, ja que una entitat mercantil — repeteixo — té per objecte obtenir un lucre i una associació cooperativa la prestació d'uns serveis; però és indubtable que s'han creat, seguint les normes cooperatives, un cert nombre d'entitats que tenen un caràcter mercantil.

S'havien de fer desaparèixer? Aquest fou el primer problema que va posar-se a la Comissió que va fer l'avantprojecte per encàrrec del Govern de la Generalitat i que després s'ha presentat en la Comissió en la seva discussió. Hi havia qui era partidari de suprimir-les. S'han conservat, però, amb la denominació que ha de constar ben clara, de «Cooperatives Mercantils», i amb l'obligació de què se subjectin estrictament a les normes cooperatives, tenint en compte que sempre és un perfeccionament el fet de què es reuneixin industrials i petits comerciants per a constituir una entitat de caràcter cooperatiu, resultant un avantatge perquè s'aconsegueixen no solament beneficis per als associats, sinó també per als consumidors.

Aquest ha estat el mòbil que ha fet conservar dintre d'aquesta Llei la denominació de Cooperativa Mercantil; però d'això se'n fa una secció completament separada i que s'haurà de regir pel Codi Mercantil.

En aquest Projecte de Llei de Bases es crea també un Consell Superior de Cooperació. Aquesta idea d'un organisme integrat exclusivament per representants de la Generalitat en aquest cas, i per representants de les entitats de caràcter cooperatiu i mutualista, ja els cooperadors de Catalunya ens la varen imposar quan es va formular el Projecte que més tard es convertí en Llei del Parlament de la República. Però en convertir-se en Llei, va desaparèixer; és a dir, es va posar que hi hauria un organisme, i més tard, en sortir el Reglament, es va encarregar la missió aquesta de tutelatge, de vigilància de les cooperatives, al Consell del Treball. Va ésser una equivocació lamentable; de manera que avui, després de dos anys, s'ha produït, per acumulació de tasques que pesen sobre el Consell del Treball, un vertader estat d'estancament. Hi ha Reglaments d'aquí

Catalunya i altres indrets, que uns fa un any i mig que estan pendants d'aprovació d'aquest Consell. Tenint en compte això, es va reproduir, doncs, en el Projecte de Llei per a Catalunya la constitució d'aquest Consell Especial de Cooperació. Aquest Consell, com diem abans, té dos objectes: primer, vetllar per a l'exacte compliment de la Llei, i segon, exercir una espècie de tutelatge, molt relatiu si voleu, però de totes maneres pràctic, per a evitar que les societats es desviïn del seu objecte. Té una utilitat per tota classe d'entitats; en té especialment, també, per a les mutualitats, perquè dintre el terreny de les mutualitats, desgraciadament, s'ha procedit casi sempre d'una manera no solament empírica, sinó d'una manera gairebé arbitrària. S'ha constituït en general una mutualitat copiant el reglament d'una mutualitat anterior, i aquella d'una altra, i s'han assenyalat les quotes a pagar i s'han assenyalat les pensions per malaltia i per a les altres eventualitats que es preveuen, sense una base racional, i això ha portat dintre de Catalunya i, en general, a tot arreu, un estat de pertorbació grossa que les societats que moltes vegades s'han vist impossibilitades de complir els compromisos contrets, i han vingut per acord de Juntres generals, i a vegades sense aquests acords, reduccions, sobretot en les dietes a pagar, a perjudici dels primers que les havien fundat. Aquesta és una de les missions que tindrà el Consell de Cooperació: formular estadístiques exactes de casos de malaltia, de casos d'invalidesa, de totes les eventualitats que es produeixen dintre de les mutualitats i partint d'aquesta base, obligar a presentar els Estatuts a l'aprovació; fent una feina més positiva de la que s'havia fet fins avui, per la Comissaria de Segurs, primer, i després l'organisme que el va substituir que es limitaren a observar si hi havia contradiccions fonamentals amb la Llei, però no arribaven al fons de la qüestió; no es feia un examen acurat com s'ha de fer en qualsevol altre règim d'assegurances, si veritablement els compromisos que contreuen han d'estar en relació amb els sacrificis, amb les quotes que feien pagar.

Altres tant ha passat també amb les Cooperatives. Hi ha societats cooperatives que després de portar una vida esplèndida, mogudes per la fantasia, apartant-se, és a dir, donant una importància més gran que la que realment poden donar totes les Lleis econòmiques a les obres de caràcter social; portades per aquest esperit altruïsta, s'han trobat a vegades en situacions gairebé desesperades; és a dir, entitats que havien funcionat admirablement, han anat enfonsant-se, el mateix que una sèrie d'institucions socials que després, no solament han absorbit tot l'excés de percepcions de les cooperatives, sinó que han arribat en molts casos a portar-les gairebé a la fallida. Naturalment que per tot arreu, i sobretot aquí a Catalunya, les obres de caràcter social de les cooperatives tenen una importància grandíssima. Si es veïés la quantitat en metàl·lic que gasten cada any aquestes entitats, és una cosa veritablement respectable, i algunes vegades m'atreveria a dir formidables. Hi ha entitats que han destinat la totalitat dels seus excessos de percepció, completament a obres de caràcter social en benefici dels socis,

assenyalant pensions per a la vellesa unes vegades, contribuint amb les dietes en casos de malalties altres. Aquest esperit no podia desaparèixer de la Llei perquè és una cosa que és viva, que la senten totes les entitats cooperatives; però, en el transcurs d'aquesta Llei, s'ha obligat al mateix temps a constituir un fons de reserva.

Aquest Consell Superior de Cooperació exercirà aquesta tutela, no solament en l'aprovació dels Estatuts, no solament amb l'examen dels balanços de totes les entitats que hi estan subjectes, sinó també mitjançant inspeccions. Aquestes inspeccions no tenen un caràcter represiu; tindran més aviat un caràcter, en podríem dir, docent. Els inspectors tindran, sobretot, la missió d'evitar les desviacions, ensenyant-los la manera d'evitar-les, segons es preveu en un dels seus articles. Les inspeccions es faran pel personal del Consell i també per les mateixes federacions, que han de formar part d'aquest Consell.

Un altre problema que es presentava era veure quines eren les entitats, quines eren les Federacions que havien de formar el Consell Superior de Cooperació. Pel que atany a les cooperatives, pel que atany a les mutualitats, no hi havia problema, perquè, en realitat, no existien més que dues grans Federacions que encloïen gairebé la totalitat dels organismes. Són entitats que ja han acceptat d'anys el principi que dèiem abans de la independència de tot moviment polític i de la independència de tota forma confessional i allí es troba reunida gent de les idees més diferents i oposades, però que tots van a una mateixa finalitat.

En canvi, es presentava el conflicte dels Sindicats Agrícoles, perquè de fet existien diverses Federacions, totes elles d'una força respectable, i era necessari determinar quina d'elles era la que havia de tenir la representació dins del Consell Superior de Cooperació. Per això es va determinar que seria la que tingués un major nombre de representants, un major nombre de vots; però hi cabia en aquest punt, com hi cabia en molts altres, el falsejament de la llei mitjançant la simulació d'entitats que no tinguessin una existència real, o, que si la tenien, exageressin els seus contingents d'associats. I per això s'afegeix un article en el qual es condiona el dret a formar part del Consell Superior de la Cooperació a què el total d'afers que realitzin aquestes federacions durant l'any, partit pel nombre de socis, doni, almenys, un coeficient mínim de 100 ptes. Naturalment, si una entitat pretén falsejar l'esperit d'aquesta llei simulant un nombre de socis més gros del que tingui, veurà disminuït aquest coeficient, i aquesta serà una manera gairebé automàtica per apartar tota idea de frau en aquest sentit.

A aquell Consell Superior de Cooperació se li dona una autonomia força completa. El nomenament del President es reserva al Conseller d'Economia, o, a proposta del Conseller d'Economia, l'ha de fer el Consell de la Generalitat. Els restants components, com dèiem, seran representants de les entitats cooperatives i mutualitats. S'hi afegeixen, a més, dos Diputats del Parlament per a establir un nexa, una relació amb tots aquells assumptes de caràcter legislatiu, a fi que es pugui portar a la Cambra l'esperit que tingui el Consell Superior de Cooperació i, al mateix temps, una acció recíproca;

perquè en el Consell Superior de Cooperació puguin haver-hi les impressions de la Cambra. I, finalment, es completa aquest Consell amb personal de caràcter tècnic, que s'ha reduït bastant del primitiu Projecte, però posant-hi la facultat del Consell de reclamar l'assessorament d'altre personal tècnic en cada cas determinat. Se li dona una autonomia, no solament d'iniciativa, sinó també de caràcter administratiu, i encara que és evident que s'haurà de nodrir principalment dels fons que el Parlament voti, se li reconeixen altres ingressos, de poca importància relativa, però que li permetran realitzar tota la missió de caràcter cultural, que és una de les principals que tindrà el Consell Superior de Cooperació, és a dir, ensenyaments de la mutualitat i cooperació en totes les seves formes i dintre els organismes docents de la Generalitat. Aquesta iniciativa no és nova, perquè, en realitat, s'ha portat a terme ja a molts altres llocs. A França recordo que es va encarregar a Monsieur Gide de la publicació d'un folletó que es va repartir per milions dintre de les escoles primàries; en altres països, a Txecoslovàquia, precisament, es va arribar a constituir dintre de les Universitats quasi bé una facultat de cooperació, és a dir, que dintre de la facultat de ciències econòmiques s'ha fet un desglossament i una especialització d'aquesta branca important de l'economia. Nosaltres no tenim tantes pretensions, aquí, però, sí que hem de mirar d'iniciar aquests estudis en tota classe d'entitats de caràcter docent, des de les escoles primàries — on poden establir-se aquestes cooperatives de caràcter escolar que desenrotllin en els infants l'esperit de solidaritat, l'esperit de cooperació — fins a les escoles industrials, a les escoles d'agricultura, etc., estudiant en cada lloc aquestes formes de cooperació adaptades a les activitats corresponents.

Un altre punt important d'aquest Projecte és la qüestió del crèdit. És aquesta una qüestió sumament perillosa, perquè igual es pot pecar per excés que per defecte: un excés de crèdit donat a les cooperatives, donat als sindicats agrícoles, sense control seriós de la seva responsabilitat, ha estat a tot arreu on s'ha practicat d'uns resultats deploables. És el cas d'Itàlia, on durant una sèrie d'anys que es varen abocar milions i milions per a fundar cooperatives, i la major part de les vegades per estar formades per gent que no tenia l'experiència necessària, ni dintre del terreny social, ni dintre del terreny comercial. Per això, aquí, el crèdit es limita i es posa que només es concedirà a aquelles cooperatives que comptin almenys amb un any d'existència i que hagin demostrat, per l'esforç i per la capacitat dels seus associats, que senten el que fan que no van a cercar un avantatge de caràcter immediat. De totes maneres, la idea del crèdit concedit directament, sigui per la Comissió Superior, sigui pel Govern de la Generalitat, tenint en compte els perills de què parlàvem, s'ha cercat una solució, en el sentit que pugui atorgar-se aquest crèdit per una entitat especial delegada, i aquesta entitat especial seria segurament la Caixa de Crèdit Cooperatiu, el projecte del qual es va aprovar ja fa temps en aquest Parlament, i el Reglament de la qual està pendent d'aprovació del Consell en aquests moments. S'han pres, com dèiem abans, tota mena de precaucions per a evitar el frau en un sentit o

en altre. Des del moment que es concedeixen a les cooperatives i mutualitats unes determinades exempcions tributàries, seria evidentment una cosa injusta que, cobrint-se amb el nom de cooperatives, es poguessin crear entitats de caràcter mercantil per a establir una competència illegal i il·legítima amb els comerciants. S'ha pres també la precaució de què en cas que sol·licitin préstecs les cooperatives s'hagin de subjectar en les seves normes econòmiques a les inspiracions i normes que s'assenyalin per aquest Consell de Cooperació.

Finalment, s'han hagut d'incloure unes disposicions transitòries per a fer possible l'adaptació de les cooperatives que existeixen avui al nou règim de cooperació. Encara que fonamentalment no hi ha unes diferències molt grans entre el Projecte aquest — és a dir, hi són, però no són diferències d'aquelles que puguin interrompre la marxa d'una cooperativa o mutualitat —, s'ha de donar un termini d'adaptació i s'ha de donar no solament aquest termini, sinó també fer que les cooperatives que actualment existeixen i es desenvolupen per mitjà d'uns estatuts adaptats a la Llei general de la República, puguin adaptar-se a la nova Llei.

I aquestes són, en línies generals, per no cansar més l'atenció de la Cambra, les directrius d'aquest Projecte de Cooperació. Jo no he d'insistir sobre la importància del moviment cooperatiu i mutualista arreu del món, àdhuc a Catalunya, encara que aquests no tinguin, desgraciadament, aquella potencialitat econòmica que tenen els de molts altres països d'Europa. De totes maneres, s'ha de tenir en compte que les cooperatives de consum actualment a Catalunya tenen la xifra d'afers que passa dels 40 milions; que els sindicats agrícoles, respecte dels quals no hem pogut obtenir dades exactes, precisament per la multiplicitat de federacions que existeixen, però crec que ens quedàrem curts assenyalant-nos una xifra semblant. És, doncs, ja, un moviment de caràcter econòmic d'un volum considerable que cal regular i que és el que es proposa amb aquesta Llei. Ni el Govern de la Generalitat ni la Comissió tenen la pretensió d'haver fet una obra perfecta ni complerta. És una cosa d'una varietat tan gran, el moviment cooperatiu, adopta formes tan variades i diferents, que és impossible preveure tots els casos. Per això s'ha fet aquesta Llei d'un caràcter general, que pugui adaptar-se a totes aquestes formes, des de la mutualitat fins a les cooperatives de producció, els pòsits marítims, sindicats agrícoles, i anar complementant-les després mitjançant Lleis, que podran ésser reduïdes i senzilles, perquè la part fonamental ja ve compresa aquí, que tindrien un caràcter reglamentari si no fos per algunes d'aquestes diferències essencials que no ha estat possible encabir-les en aquest Projecte, i que és completament indispensable fixant-les en cada una d'aquestes Lleis. Les que hi ha pendants, les que vindran després, són les de cooperatives, sindicats agrícoles i mutualitats. No és complet, repeteixo, perquè a mesura que vagin prenent desenvolupament més gran, indubtablement mancarà concretar-ho més, per exemple, la cooperació en cases barates, la cooperació escolar i moltes altres formes que ja tenen avui una base suficient per a poder créixer dintre d'a-

questa Llei, les eventualitats dels quals és impossible preveure en una Llei de caràcter general.

Són totes aquestes manifestacions les que tinc de gust de fer a la Cambra, i sentirem amb molt de gust l'opinió de les Minories i dels senyors Diputats, disposats sempre a acollir totes les modificacions que puguin millorar-lo, salvant sempre l'esperit i l'ànima del Projecte que acabem de presentar. (*Molt bé!, en la Majoria.*)

El Sr. PRESIDENT: Se suspèn aquest debat.

Lectura del Dictamen de la Comissió de Finances sobre el Projecte de Llei referent a la pròrroga per al primer trimestre de l'any 1934 dels actuals Pressupostos corresponents a l'exercici del 1933 de l'Ajuntament de Barcelona

(*Es dona lectura al següent:*)

«DICTAMEN

Reunida la Comissió Permanent de Finances, sota la presidència del senyor Josep M.ª Espanya i Sirat, amb assistència del senyor Vice-president, Pere Cerezo i Hernàez, i dels Vocals senyors Farreres i Duran, Ibars, Rovira i Roure, Vidal i Guardiola i Tallada, actuant de Secretari el senyor Joan Sauret i Garcia, per tal de dictaminar sobre un Projecte de Llei referent a la pròrroga per al primer trimestre de l'any 1934 dels actuals Pressupostos corresponents a l'exercici del 1933 de l'Ajuntament de Barcelona, acorda, per majoria de vots, sotmetre a l'aprovació de la Cambra el següent

PROJECTE DE LLEI

Article 1.er Es declaren prorrogats per al primer trimestre de l'any 1934 els actuals Pressupostos corresponents a l'exercici del 1933 de l'Ajuntament de Barcelona, entenent-se autoritzats pel termini de l'esmentada pròrroga la quarta part dels ingressos i despeses corresponents a la totalitat del 1933.

Article 2.^{on} La pròrroga dels Pressupostos que s'acorda, en virtut de la present Llei, s'entendrà com un avenç de la pròrroga o nou Pressupost que pugui votar el nou Ajuntament de Barcelona per a l'any 1934, i, en conseqüència, els ingressos que es realitzin o les despeses que es satisfacin durant el primer trimestre del 1934 es consideraran inherents als nous Pressupostos que es votin o a la pròrroga que s'acordi per a la resta de l'exercici, i en la seva quantia consumiran crèdits dels que, respectivament, i per a cada servei, es consignin en els propis nous Pressupostos o a la pròrroga dels vigents, per a la totalitat de l'exercici del 1934.

Palau del Parlament, 14 de desembre del 1933.
— El President, Josep M.ª Espanya. — El Secretari, Joan Sauret.»

ORDRE DEL DIA

per a la sessió de divendres

1. Precs i preguntes.
2. Continuació de la discussió del dictamen de

la Comissió Especial sobre el Projecte de Llei de Contractes de Conreu.

3. Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió de Justícia i Dret sobre el Projecte de Llei creant el Tribunal de Cassació de Catalunya.

4. Continuació de la discussió dels títols VII a XII del dictamen de la Comissió Especial sobre el Projecte de Llei Municipal de Catalunya.

5. Discussió del dictamen de la Comissió de Finances sobre el Projecte de Llei relatiu a la concessió de pensions als hereus de Pere Màrtir Rossell i Vilar i Rafael Campalans i Puig.

6. Discussió del dictamen de la Comissió d'Economia sobre el Projecte de Llei de Bases de la Cooperació.

7. Discussió del dictamen de la Comissió de Pres-

supostos sobre el Projecte de Llei de pròrroga del Pressupost del 1933 pel primer trimestre del 1934.

8. Discussió del dictamen de la Comissió Especial sobre un Projecte de Llei prorrogant la vigència de la Llei del 26 de juny proppassat, per a la solució dels conflictes derivats dels contractes de conreu.

9. Discussió del dictamen de la Comissió de Sanitat sobre el Projecte de Llei d'Aigües minero-medicals i d'Aigües pures de règim.

10. Discussió del dictamen de la Comissió de Finances sobre el Projecte de Llei referent a la pròrroga per al primer trimestre de l'any 1934 dels actuals Pressupostos corresponents a l'exercici del 1933 de l'Ajuntament de Barcelona.

(S'aixeca la sessió a tres quarts de vuit i cinc minuts de la vetlla.)

PARLAMENT DE CATALUNYA

Dictamen de la Comissió de Sanitat sobre el projecte de Llei d'Aigües Minero-medicinals i d'Aigües pures de Règim

DICTAMEN

Reunida la Comissió Permanent de Sanitat i Assistència Social, sota la Presidència del senyor Humbert Torres i Barberà, amb assistència dels Vocals senyors Ribas i Soberano, Soler i Pla, Armendares, Dalmau, Tries de Bes, Valls i Taberner, Martínez i Domingo, Lloret i Xirau; actuant de Secretari el senyor Miquel S. Cunillera i Rius, per tal de dictaminar sobre el Projecte de Llei d'aigües minero-medicinals i aigües pures de règim, presentat a la Cambra amb data 17 d'octubre propassat; després de diverses reunions en les quals s'ha estudiat detingudament l'esmentat Projecte de Llei i introduïdes en l'articulat les modificacions considerades pertinents, la Comissió ha pres l'acord, per unanimitat, de sotmetre a l'aprovació de la Cambra el següent

PROJECTE DE LLEI D'AIGÜES MINERO-MEDICINALS I D'AIGÜES PURES DE RÈGIM

CAPÍTOL I

Concepte d'aigua minero-medicinal i d'aigua pura de règim

Article 1.º Amb el nom d'aigües minero-medicinals són designades aquelles aigües d'afflorament natural que, a més d'una puresa bacteriològica absoluta, compten amb elements minerals en nombre, quantitat, proporció i constància que, sols o units a condicions determinades de temperatura o radioactivitat o ambdues, les fan aptes per a ésser emprades com a element terapèutic.

Article 2.º Les aigües que, a més de l'absència absoluta i constant de tot germen patògen i escassetat de matèria orgànica, presenten una equilibrada ponderació de sals, poden ésser qualificades d'aigües pures de règim o de taula.

Article 3.º Per a l'ús i aplicació terapèutica de les aigües qualificades de minero-medicinals, cal la declaració d'utilitat pública.

Per a l'explotació de les aigües pures de règim o de taula, cal l'autorització d'envasament i expedició.

CAPÍTOL II

De l'expedient de declaració d'utilitat pública de les aigües minero-medicinals i de l'autorització d'envasament i expedició de les aigües pures de règim

Article 4.º Per a obtenir la declaració d'utilitat pública cal:

a) Que una persona individual o jurídica ho solliciti de la Conselleria de Sanitat i Assistència Social.

b) Que a la sollicitud s'acompanyi una anàlisi completa de l'aigua per persona competent.

c) Sollicitud o certificat d'admissió o certificació d'atorgament del nom i de la marca del Registre de la Propietat Industrial i Comercial.

d) Memòria facultativa dels resultats de l'aplicació de l'aigua a usos terapèutics amb exposició detallada dels diagnòstics dels casos tractats, forma i data de l'aplicació de les cures i data de l'aplicació dels resultats.

e) Dipositar 5,000 pessetes per a respondre de les despeses de l'expedient.

Article 5.º Complimentades les disposicions enumerades a l'article anterior, el Cap dels Serveis de Sanitat farà pública la sollicitud mitjançant avís oficial publicat al *Butlletí de la Generalitat*, en el qual invitarà a declarar si hom ja havia sollicitat amb anterioritat la declaració d'utilitat pública i, passats trenta dies de la publicació de l'avís, si no hi ha inconvenient, elevarà la demanda a la Junta Superior de Sanitat perquè dictamini la procedència de la prossecució de l'expedient. En cas d'improcedència serà comunicada a l'interessat dintre dels vuit dies de pres l'acord i li serà retornat el dipòsit, deduïdes les despeses.

Article 6.º Acordada per la Junta Superior de Sanitat la procedència de declaració d'utilitat pública, l'expedient serà cursat, disposant:

a) Que l'Institut Tècnic Oficial faci dues anàlisis completes de l'aigua captada directament del seu punt d'afflorament, un a la primavera i l'altre a la tardor. L'anàlisi haurà d'ésser: física (temperatura i radioactivitat si és declarada pel sollicitant); química (quantitativa i qualitativa), i bacteriològica. Dels resultats de l'anàlisi se'n farà una memòria raonada, que haurà d'ésser lliurada al Cap dels Serveis de Sanitat dintre els trenta dies següents al segon anàlisi.

b) Que l'Enginyer de la Divisió Hidrogràfica conjuntament amb l'Enginyer de Mines dels Serveis de la Generalitat i l'Enginyer o Habilitat del Cadastre, lliuri, abans dels noranta dies, una memòria indicadora de les condicions hidro-minerals de la deu, del seu cabal i de les zones de protecció d'expropiació que hagin d'ésser senyalades, recolzada en l'estudi de les condicions geològiques, dels edificis, indústries i conreu, i la peritació dels terrenys corresponents a la zona d'expropiació.

c) Que el sol·licitant presenti un exemplar dels plànols del projecte de les construccions i dependències convenient a l'explotació en escala de l'1 per 500, i amb orientació, plànols de plantes, de les alçades i rasants a l'1 per 100, signat per l'Arquitecte i d'acord amb les disposicions vigents. Si són aprofitats edificis i construccions hauran d'ésser senyalats amb tinta negra els ja edificats i amb tinta vermella els que hom projecta. Els plànols hauran d'ésser presentats abans dels noranta dies.

d) Que el Cap del Nucli Sanitari Comarcal, junt amb el Delegat Sanitari del Municipi on s'escaigui el manantial, informi, i també abans de noranta dies, sobre les condicions climàtiques del lloc d'aflorament o d'explotació de les aigües i les condicions sanitàries del terme, trets de les estadístiques de morbositat i mortalitat (infecciosa i comuna).

Article 7.º Reunida tota la documentació, l'expedient passarà novament a l'informe de la Junta Superior de Sanitat que fixarà les zones d'expropiació i de protecció, per a sotmetre-les a informació pública, posant-les en coneixement del Municipi o Municipis afectats perquè puguin ésser fetes les reclamacions que hom cregui convenientes dintre el termini legal.

Article 8.º Ateses i tramitades les reclamacions, per acord de la Junta Superior de Sanitat, serà declarada d'utilitat pública, que tindrà ple efecte des dels vuit dies de publicada al *Butlletí Oficial de la Generalitat de Catalunya*. Dintre de l'any de declarada d'utilitat pública, el propietari o beneficiari haurà de posar la deu en explotació i tindrà tres anys de termini per a completar el projecte aprovat i gaudir de totes les avantatges de l'explotació.

Article 9.º Enllestits ja els edificis annexos projectats i aprovats per a l'explotació d'una deu, caldrà presentar al Cap de Finances la liquidació, documentalment justificada, de les despeses d'adquisició dels terrenys expropiats, immobles, nous edificis i instal·lacions, la puja total dels quals, un cop aprovada pel senyor Conseller de Finances, servirà de tipus de subhasta, segons s'indica en el capítol de Sancions. Si, en posar-se en explotació una deu d'aigües minerals, estan sols parcialment executades les obres i indemnitzada parcialment la zona d'expropiació, l'inventari i la seva valoració comprendrà solament la part afectada, però no podrà ésser mai autoritzada l'obertura de l'establiment sense que el Departament de Finances hagi aprovat la liquidació parcial.

El termini de la total realització dels plànols d'explotació i del gaudi del dret d'expropiació acaba als tres anys de la declaració d'utilitat pública.

En aprovar-se la liquidació de les obres, el sobrant del dipòsit fet per a l'expedient de la declaració d'utilitat pública, serà retornat a l'interessat.

Article 10. Quan un establiment d'aigües minero-medicinals estigui ja en condicions d'explotació i abans d'obrir-lo al públic, haurà d'ésser objecte, per una delegació de la Direcció dels Serveis de Sanitat, d'una inspecció comprovatòria de si els edificis i les instal·lacions han estat executades segons els projectes aprovats per la Junta Superior de Sanitat, i en cas de deficiència, omisió o empitjorament en l'execució de les obres dels immobles, annexos i instal·lacions, deturará el permís d'obertura fins que resolgui la Junta Superior de Sanitat. Si les obres solament s'han executat en part, haurà de dictaminar si, malgrat llur execució parcial, pot posar-se l'establiment en condicions d'explotació, i llavors abans d'autoritzar l'obertura per cada temporada, la delegació haurà de dictaminar fins que estiguin totalment enllestides les obres del projecte d'explotació. Des de llavors estarà subjecte a les inspeccions ordinàries.

Article 11. Per a l'explotació de noves deus o cabals hídrics minero-medicinals a la zona de protecció d'una deu declarada d'utilitat pública, caldrà sempre incoar l'expedient de declaració d'utilitat pública.

No escaurà incoació d'expedient de declaració d'utilitat pública, fins que hagin prescrit els drets de les declaracions anteriorment atorgades, però sempre serà tingut en compte el dret de prelació de la sol·licitud si no ha estat retirat el dipòsit fet per a la incoació d'expedient.

Article 12. Per a conseguir permís d'envasament i expedició de les aigües, que tinguin condicions terapèutiques i coadjuvants de règim o de taula, caldrà sol·licitar-la de la Direcció dels Serveis de Sanitat i presentar les anàlisis química (quantitativa i qualitativa) i bacteriològica de l'aigua i els acreditatius de propietat del terreny del punt d'aflorament amb un mínim d'una hectària per a la instal·lació dels annexes per a l'explotació, i de tres hectàries en el sentit en què s'hagi d'estendre la zona de protecció, còpia de la sol·licitud i rebut de la seva missió o bé certificació d'atorgament del nom i de la marca que hom vol donar a l'aigua del Registre de la Propietat Industrial i Comercial, i dipositar pesetes 2,500 per a despeses de l'expedient.

Article 13. La documentació indicada en l'article 10 passarà a la Junta Superior de Sanitat, la qual dictaminarà sobre la procedència o improcedència de l'autorització. En cas d'improcedència serà retornat el dipòsit, deduïdes les despeses. En cas d'acordar la procedència s'obrirà expedient.

Article 14. El propietari haurà de presentar, abans dels noranta dies, un plànol de les instal·lacions a l'escala de l'1 per 100 signat per un Arquitecte en les condicions legals establertes i el detall de la maquinària.

Per l'Institut Oficial d'anàlisis es procedirà a captar aigua a la primavera i a la tardor en el punt d'aflorament, la qual haurà d'ésser analitzada químicament i bacteriològica, i lliurar dic-

tamen dintre els trenta dies següents a l'últim anàlisi.

El senyor Enginyer de Mines adscrit als Serveis de la Generalitat, junt amb el senyor Enginyer o Habilitat del Cadastre, lliuraran, abans dels noranta dies, una memòria de les condicions del terreny, estatges, cultius, explotacions forestals o industrials de la zona de protecció assenyalada pel propietari, i de la que tècnicament hauria d'ésser assenyalada i ensem, de l'aforament de la deu.

El Cap del Nucli Sanitari corresponent, junt amb el Delegat Sanitari del Municipi on s'escau la deu, informará abans dels noranta dies sobre les condicions sanitàries del lloc d'aflorament de l'aigua i de la seva zona de protecció, a base de les dades epidemiològiques i les estadístiques de morbositat i mortalitat infecciosa, per totes les causes, dels nuclis de població circumdants.

Article 15. Complimentats els tràmits indicats en l'art. 9.º, la Junta Superior de Sanitat emetrà dictamen; si tots els dictàmens resulten favorables, el senyor Conseller de Sanitat i Assistència Social autoritzarà l'envasament i expedició. Si hi ha deficiències insuperables, l'autorització serà denegada i clos l'expedient, i serà tornada a l'interessat la resta del dipòsit fet, deduïdes les despeses.

Article 16. Un cop aprovada per la Junta Superior de Sanitat l'autorització per a l'envasament i expedició, aquesta tindrà efectes des dels vuit dies de publicada al *Butlletí Oficial de la Generalitat*.

L'autorització caduca als dos anys si no és posada en explotació en les condicions aprovades.

Article 17. Un cop enllestides les instal·lacions per a l'explotació industrial d'una aigua pura, i abans de lliurar-la al públic, seran inspeccionades per una Delegació de la Direcció dels Serveis de Sanitat, la qual, si comprova que s'han executat adequadament els plànols projectats i corregit les deficiències, en el cas que oportunament hagin estat assenyalades, donarà permís per a l'explotació. Si hi nota alguna deficiència, ho posarà en coneixement de la Junta Superior de Sanitat, la qual demorarà el permís fins que comprovin que han estat corregides.

Un cop la deu en explotació, serà retornat al sol·licitant la resta del dipòsit fet.

Article 18. Si alguna població tingués aigües deficientes en quantitat o qualitat, podrà servir-se de qualsevol deu que estigui situada a menys de 10 quilòmetres de la població, mentre reuneixi les següents condicions:

- a) Que siguin aigües potables.
- b) Posar-se d'acord el Municipi amb el propietari o usuaris del manantial i el Servei Sanitari de la Generalitat.
- c) Tenir cura de les condicions de les deus, de l'anàlisi periòdic de les aigües i la constant vigilància de l'envasament.
- d) S'entendrà que aquesta autorització és circumstancial, mentre duri la deficiència i, per tant, no caldrà sotmetre's als tràmits prescrits per aquesta Llei, i estarà lliure dels beneficis de la industrialització.

Article 19. Quan la deficient qualitat bacteriològica o química d'una aigua de proveïment d'una població, situada a menys de 10 quilòmetres d'una deu, pugui posar en perill la salut pública,

el seu propietari, una vegada autoritzat per a l'envasament i expedició, vindrà obligat a cedir un litre d'aigua per habitant i dia de la població necessitada, sense que el total no passi d'un terç de l'aigua aforada i sense cap compromís de canalitzar-la, sinó de servir-la al peu de la deu i a l'hora oportuna, previ informe del servei sanitari de la Generalitat.

CAPÍTOL III

De la propietat

Article 20. Les aigües característiques minero-medicinals, es divideixen:

- a) Deus d'aflorament espontani.
- b) Deus d'aflorament a aconseguir per qualsevol procediment mecànic.

Article 21. La propietat de les aigües minero-medicinals d'aflorament espontani, correspon al propietari del terreny on brollen, si obté la declaració d'utilitat pública per a llur explotació. Si la declaració d'utilitat pública és instada i obtinguda per altres, un cop passat un any si el propietari del terreny no té cura ni s'interessa per l'explotació, passarà a propietat del que l'obtingui.

El dret de propietat que usufructua l'instador de l'utilitat pública, queda també extingit si dintre de l'any no posa la deu amb condicions d'explotació.

Els drets que confereix la declaració d'utilitat pública, passats els dos anys d'inexplotació, passen al Municipi corresponent. Si aquest, durant tres anys, no municipalitza l'explotació, aquests drets queden extingits.

Article 22. La propietat de les aigües de tipus B, correspon al descobridor, però si algú altre hi obté la declaració d'utilitat pública, passat un any, el dret de propietat prescriurà al que hagi obtingut la concessió d'utilitat pública, i si passat un altre any no posa les aigües en explotació, el dret passarà al Municipi amb les mateixes condicions i pel mateix termini de l'article anterior.

Article 23. No es poden fer cales, desmunts ni sondatges sense autorització del propietari del terreny o de les mines.

Si per treballs fets sense autorització justificada, és aflorada una deu, el dret del descobridor passarà al propietari del terreny o mina, i solament tindrà dret de propietat el descobridor si, aconseguida la declaració d'utilitat pública, concorren les condicions anotades a l'art. 22.

Article 24. Si es sospita l'existència d'una deu inafiorada susceptible, per les condicions que tècnicament poden suposar-se-li, de declaració d'utilitat pública, i el propietari del terreny es nega a atorgar l'autorització per als treballs d'aflorament convenients, previ el dipòsit de la quantitat corresponent al valor dels terrenys que tindrà dret d'expropiar, en atorgar-se-li el benefici d'utilitat pública, i a més el dipòsit de 5.000 pessetes per a les despeses de l'expedient, el senyor Conseller de Sanitat i Assistència Social, previ informe de la Comissió Permanent de les Juntes Superiors de Sanitat, podrà autoritzar els treballs d'aflorament de la suposada deu, i, en cas que fos declarada d'utilitat pública, els drets pas-

sarien al qui l'obtingués, els quals passaran al propietari transcorregut l'any d'obtinguda la declaració si la deu no està en condicions d'explotació. Regiran les mateixes normes per a la prescripció dels drets del propietari.

Si les explotacions no donen resultat als tres anys, els drets de propietat passaran a llur propietari prèvia la indemnització de danys i serà sobressegut l'expedient de declaració d'utilitat pública i tornat al sol·licitant el dipòsit fet a tal fi, deduides les despeses dels tràmits corresponents.

Article 25. Si l'aflorament s'escau en terreny de domini públic, el dret de propietat passa de seguida al que obtingui la declaració d'utilitat pública i prescriurà als dos anys en cas de no posar la deu en les condicions d'explotació que condicionarà la declaració d'utilitat pública.

Article 26. Les deus declarades d'utilitat pública gaudiran dels drets d'expropiació i de protecció.

La zona d'expropiació comprendrà un quadrilàter que, prenent com a centre la font, pou o deu, tingui una diagonal en sentit Nord a Sud i d'E. a O. de 300 metres. Ensenms tindrà drets d'expropiació dels terrenys necessaris per a construir un camí de tercer ordre des de la deu a la carretera més transitada o estació de ferrocarril més pròxima, fet en la forma més adient per al turisme.

La zona de protecció comprendrà una àrea circumscrita a un cercle d'un radi de 250 metres, el centre de la qual serà el punt d'aflorament o d'explotació del pou, la deu o la font. La zona de protecció, segons dictamen tècnic, podrà ésser ampliada en un sentit, però limitant proporcionalment els altres fins a confondre's amb la ratlla límit de la zona d'expropiació i la de protecció seran prefixades en els dictàmens tècnics dels expedients d'utilitat pública, que podrà ésser ampliat a criteri de la Comissió tècnica de la Generalitat si ho exigeix la composició geològica del terreny.

Article 27. No serà permesa cap edificació ni remoció de terrenys dins la zona d'expropiació sense l'autorització del Conseller de Sanitat i Assistència Social, previ informe del Consell Superior de Sanitat.

Article 28. Per a practicar obres, remoció de terrenys, canvi dels conreus i explotacions pecuàries, minerals o industrials a les zones de protecció de deus, caldrà també l'autorització del Conseller de Sanitat i Assistència Social, previ dictamen tècnic.

Article 29. Les aigües que espontàniament aflorin dins la zona d'expropiació d'una deu, seran propietat del mateix propietari de la deu declarada d'utilitat pública, qualsevol que sigui llur composició.

Les aigües que espontàniament aflorin dins la zona de protecció, seran propietat del mateix propietari del terreny.

Si les aigües afloren en virtut de fenòmens sísmics o remocions de terrenys autoritzades en detriment del cabal aforat de l'establiment protegit, el propietari d'aquesta tindrà dret d'opció a la declaració d'utilitat pública per a explotar la deu en el mateix punt d'aflorament, o de canalitzar-la fins a l'establiment de la seva propietat si el dictamen tècnic ho aconsella.

Article 30. Quan dintre els límits d'una zona d'expropiació hi hagi diferents deus pertanyents a un o a diferents propietaris, el centre serà computat

des del punt equidistant de les deus en explotació, la zona de les quals serà ampliada fent un quadrilàter en els mateixos sentits indicats a l'art. 26, la diagonal del qual serà allargada amb el nombre de metres que hi hagi des del punt equidistant de cada una de les deus, tot prenent com a centre l'esmentat punt. La zona d'expropiació corresponent a cada explotació serà proporcionada a les quantitats que resultin de la suma dels anys d'antiguitat de la declaració d'utilitat pública i dels litres d'aigua aforats calculats en unitats de milers.

Quan en una zona d'expropiació hi hagi més de tres deus, el centre d'equidistància serà calculat per referència als més distants.

Les zones de protecció dels punts on hi hagi diferents deus, també seran ampliades amb un raig allargant amb el nombre de metres que hi hagin des del punt d'equidistància a les deus corresponents.

Article 31. Si la zona d'expropiació afecta una zona urbanitzada o bé es troba compresa en un pla d'urbanització ja aprovat, hauran de posar-se d'acord el propietari i l'Ajuntament i, en cas de no assolir-ho, previs els assessoraments tècnics convenients, la Junta Superior de Sanitat resoldrà sense que calgui un ulterior recurs.

El dret d'expropiació d'una deu pública d'aigües minero-medicinals, podrà ésser exercit des de la declaració d'utilitat pública i no caduca fins als cinc anys d'estar en explotació.

Article 32. En atorgar la utilitat pública d'una deu, caldrà precisar:

a) Si solament pot ésser utilitzada en el punt d'aflorament.

b) Si pot ésser utilitzada a distància (en beguda, dutxa, bany, etc. o bé emprant derivats de l'aigua: llots, gasos, etc.) sense limitació de temps.

c) Si solament pot ésser utilitzada en certes condicions i en períodes limitats de temps que haurà d'anotar-se a cada ampolla o envàs.

d) Si solament ha d'ésser utilitzada fora de lloc d'aflorament.

Article 33. Tant les aigües minero-medicinals com les pures de règim han d'ésser envasades directament de la deu i, si en envasar-les s'empra alguna substància, haurà de fer-se constar en forma ostensible a l'ampolla o envàs.

En cap cas no serà autoritzat d'emprar el clor ni altres procediments de purificació per a les aigües minero-medicinals ni per a les pures de règim.

CAPÍTOL IV

De l'ús de les marques, envasos i etiquetes en l'explotació de les aigües minero-medicinals i pures de taula

Article 34. Les marques i els envasos hauran d'ésser atorgats pel Registre de la Propietat Industrial i Comercial, tenint en compte l'Estatut de la Propietat Industrial i Comercial o les disposicions que vigeixen sobre el particular.

Article 35. Les marques destinades a la distinció de les aigües minero-medicinals, hauran d'ésser nominatives, i si el propietari vol que siguin gràfi-

ques, no per això ha d'exposar la corresponent denominació, encara que sigui en forma de subtítol.

Així la marca registrada ha de servir per a distingir el balneari, font, deu o pou de la seva procedència. La marca i el signe gràfic denominatiu ha de distingir-se de tota altra inscripció o llegenda, i no s'admetran i hauran de revisar-se per llur forma les que ofereixin confusió i tinguin formes gràfiques similars, així com també haurà de procurar-se la major diversificació de les formes dels envasos, el color de les etiquetes, el format de les lletres i els altres gràfics, a fi que no puguin oferir cap confusió.

Article 36. Les etiquetes hauran de contenir en català o en català i castellà: La marca registrada, l'anàlisi de les aigües últimament efectuat, el lloc de procedència i les dades de la declaració d'utilitat pública i de l'autorització d'embotellament. A més, al coll de les ampolles, i en lloc visible, deurà constar-hi el caràcter químic de les aigües segons qualificació oficial i el text de les indicacions terapèutiques de les aigües, que haurà d'ésser revisat per la Direcció i amb el seu vist i plau.

Article 37. La marca registrada haurà de figurar en lloc preferent en tota explotació i propaganda de les aigües minero-medicinals i autoritzar en forma prou destacada perquè no pugui ésser confós el lloc de procedència amb el de la Regió geogràfica. L'incompliment d'aquestes disposicions serà considerat com a competència il·lícita i podrà ésser sancionat amb la privació temporal o permanent de l'explotació de l'aigua.

Article 38. El lloc de procedència pertany per igual a totes les marques que siguin registrades per a l'explotació d'aigües de distints balnearis, fonts, deus o pous, encara que siguin de distintes característiques químiques i físiques i destinades a diferents indicacions terapèutiques mentre pertanyi a un mateix terme municipal o regió geogràfica.

Article 39. La propietat de l'aigua i els drets que confereix l'atorgació d'utilitat pública o l'autorització per a l'envasament i expedició fora del terme municipal a un radi de més de 10 quilòmetres involucra el de la propietat de la marca corresponent i de l'envàs i taponament autoritzats.

CAPÍTOL V

De la Inspecció Sanitària als establiments d'aigües minero-medicinals i de les deus autoritzades per a l'envasament d'expedició i del servei mèdic dels establiments d'aigües minero-medicinals

Article 40. Als efectes de la inspecció sanitària, els establiments de les aigües minero-medicinals es dividiran en:

a) Establiments de temporada oficialment llicenciada.

b) Establiments oberts tot l'any.

La temporada oficial serà fixada d'acord amb el propietari o empresa explotadora i segons les condicions climàtiques i les indicacions terapèutiques de les aigües, amb tres mesos d'anticipació. Per als establiments en funcionament, es tindrà en compte la temporada oficial anterior, mentre no sigui oportunament modificada.

Article 41. Els establiments d'aigües mine-

ro-medicinals que tinguin condicions climàtiques favorables i les aigües dels quals siguin apropiades per a la cura de malalties, si els canvis d'estació no tenen ostensible influència en totes o en part de les afeccions per a les quals les aigües siguin indicades, previ dictamen del Metge Hidròleg i del Cap del Nucli Sanitari corresponent, les aigües podran ésser autoritzades per a ésser aplicades tot l'any en totes o en algunes de les indicacions segons sigui condicionat en aconseguir l'autorització.

Article 42. Els establiments de temporada oficial seran inspeccionats trenta dies abans de la data d'obertura, perquè aquesta pugui ésser autoritzada. Les inspeccions seran efectuades personalment pel Delegat de la Direcció dels Serveis de Sanitat i hauran de comprendre: La captació de l'aigua, la conducció i distribució, l'expediment, els locals i l'utilitatge de les diferents formes de dispensació i aplicació de l'aigua i les condicions de l'hoteleria anexas, especialment les cuines, estatge, proveïment d'aigua, waters i desguasos i de les aigües de proveïment de l'hoteleria anexas seran tretes mostres per a practicar l'anàlisi bacteriològica.

De l'informe desfavorable es podrà recórrer al senyor Conseller de Sanitat i Assistència Social.

Article 43. Els establiments autoritzats per a estar totalment o parcial oberts tot l'any, seran inspeccionats durant el mes de maig per tal d'autoritzar la continuïtat de llurs funcionaments durant la temporada d'estiu i també s'efectuarà una altra inspecció des de l'octubre a maig vinent. Les inspeccions estaran subjectades a les mateixes normes enumerades en l'article anterior.

Article 44. Per a la comprovació de denúncies formals o justificades, o en cas d'augment de morbiditat o de trastorns produïts a conseqüència de la dispensació de les aigües, podran ésser disposades les inspeccions sanitàries que hom cregui convenientes.

Article 45. Qualsevol metge en plenitud de drets per a exercir, pot prescriure tractament d'aigües hidromineral de tots els establiments de Catalunya.

La prescripció haurà d'ésser estesa en paper comú i reintegrat amb pòlissa de 5 pessetes, i haurà de contenir:

a) Diagnòstic precís de la malaltia, de les condicions del malalt per a beneficiar del clima i de les aigües.

b) Tractament a què ha d'ésser sotmès (quantitat d'aigua a prendre i a quines hores; banys, dutxes, vapors, etc.) i dies de tractament.

Article 46. Abans d'atorgar permís, cal per a la dispensació dels tractaments prescrits pels metges tant generals com hidròlegs, que sigui registrada la prescripció al llibre corresponent de la Direcció mèdica de l'estació hidromineral o de l'establiment.

La inscripció del permís i còpia de l'ordenació de tractament serà estès en un llibre talonari especial pel metge director del balneari i haurà de portar un segell de 5 pessetes que haurà d'abonar l'interessat en el moment del lliurament del permís i que haurà d'ésser col·locat a la matriu del talonari i anul·lat pel segell de l'establiment.

Els acollits a l'Assistència Social i els subjectes a servei militar o pertanyents a cossos armats, els

serà lliurat el permís i vigilat el tractament pel metge hidròleg sense necessitat del segell ni dret a cap emolument.

Del metge hidròleg

Article 47. En tot establiment d'aigües o estació d'aigües hidromineral hi haurà un metge hidròleg entès en l'aplicació de les aigües, que curarà de la seva direcció tècnicoteràpèutica i dependrà de la Direcció dels Serveis de Sanitat.

Article 48. Seran obligacions del metge hidròleg:

a) Obeir les disposicions reglamentàries dels establiments d'aigües minero-medicinals i de totes les que dimanin de la superioritat, relacionades amb el servei.

b) Portar llibre registre dels malalts amb expressió del diagnòstic, tractaments i resultats.

c) Informar amb urgència els casos de malalties, infeccioses i les defuncions que ocorrin entre la població balnearia, qualsevol que sigui llur causa.

d) Donar compte de les causes d'interrupció de tractament, trastorns i incidències dels guariments.

e) Redactar, d'acord amb el propietari o l'empresa, el Reglament de l'establiment i hotel i pensions annexos i la tarificació de tots els serveis tant de dispensació d'aigües com el de l'hoteleria aneja. Els Reglaments hauran d'ésser aprovats per la Direcció dels Serveis de Sanitat abans de l'obertura de l'establiment.

f) En tots els establiments d'aigües minero-medicinals, serà obligatòria la confecció d'un menú de règim que figurarà a la llista general de plats a escollir en cada àpat. En cap cas no podrà ésser cobrat com a extraordinari el menú corrent de règim, a què per les condicions de les aigües, hagi d'ésser sotmès el malalt i que ha d'ésser proposat i revisat pel senyor metge Director.

g) També haurà de prendre nota del personal auxiliar, aiguader, massatgista, infermer, etcètera, i proposar la separació si els cregués incompetents.

h) Assenyalar les hores dels àpats i de les aplicacions hidrològiques.

i) Portar els registres d'aigües i omplir el llibre talonari de prescripcions balnearies.

j) Redactar una memòria resumint el nombre de malalts, aplicacions fetes, resultats obtinguts i, sobretot, detallar els efectes de les noves aplicacions, ja netament hidromineral, ja combinades als règims dietètics dels establiments o altres elements terapèutics.

Article 49. El metge hidròleg disposarà d'un pavelló per a la consulta i registre dels malalts, a càrrec del propietari o propietaris de l'establiment d'aigües minero-medicinals d'un mateix districte municipal, mentre estiguin situats a menys de 250 metres de distància. El metge hidròleg tindrà dret a estatge i manutenció a càrrec del propietari des de vuit dies abans del començ de la temporada oficial i fins dos dies després d'acabada.

Article 50. Per a la formalització de l'estatge i la manutenció o d'una indemnització compensadora,

es posaran d'acord la Direcció dels Serveis de Sanitat i el propietari.

Article 51. A més del dret del despatx, estatge i manutenció, el Metge hidròleg tindrà dret:

a) A percebre de la Direcció dels Serveis de Sanitat la quantitat de tres pessetes pel registre de tots els assistents.

b) A l'abonament per part dels malalts no compresos en les condicions precisades en l'art. 46, paràgraf tercer, de 10 pessetes o més, segons les condicions que seran detallades.

Article 52. El pavelló-despatx del metge haurà d'ésser situat fora de l'edifici-establiment on hi hagi més d'un balneari, en un punt equidistant o avinent fixat pels propietaris d'acord amb el Cap dels Serveis de Sanitat.

Els drets seran de 10 pessetes per la primera visita i prescripció d'ús d'aigües.

El metge hidròleg queda rellevat de la imposició del segell sanitari de 5 pessetes corresponent a la prescripció segons l'article 45, paràgraf segon, però no del segell del mateix valor que ha de legalitzar la prescripció i que ha de figurar en un llibre talonari de permisos i de l'assentament al llibre-registre de malalts.

El segell de 5 pessetes haurà d'abonar-lo a part dels drets de visita el malalt no subjecte a les exaccions prefixades.

Article 53. Amb l'abonament de 10 pessetes, el malalt té dret a consultar el metge hidròleg sobre les incidències del tractament durant un període de quinze dies. Si el tractament ha de passar de quinze dies, però no de trenta, l'emolument serà de 25 pessetes, i si el tractament ha de passar dels trenta dies, haurà d'abonar 40 pessetes.

Els trastorns patològics no imputables al tractament hidromineral seran objecte d'honoraris a part, si no s'escauen en malalts subjectes a règim d'excepció (acollits a l'assistència pública o individus en servei militar o pertanyents a cossos armats i els del Municipi on s'escaigui l'establiment si està subscrit a l'assistència social del poble) i es procurarà que als establiments situats en poblacions on hi hagi metges generals, siguin aquests els que s'encarreguin de la cura dels malalts. Els acords reguladors d'aquests serveis seran intervinguts pels organismes professionals competents.

Article 54. El metge hidròleg té l'obligació de residir permanentment a l'estació hidromineral des de tres dies abans de la temporada oficial fins un dies després d'acabada. Als establiments autoritzats per a funcionar tot l'any, hauran de residir-hi durant l'època de més concurrència, que serà fixada per cada cas. En èpoques de menys concurrència o de temporada limitada, el metge hidròleg solament haurà d'atendre tres dies la setmana, els quals seran prefixats al Reglament de l'establiment. Als establiments on, pel reduït nombre d'assistents (menys de 500 l'any) o pel caràcter de les cures on puguin beneficiar malalts que no siguin susceptibles d'importantes incidències hidrològiques, fora el període de temporada ordinària (del 15 de maig al 1.º d'octubre), podrà reduir la intervenció a un dia per setmana.

Article 55. L'absència o la no presentació a l'establiment el dia abans de l'obertura de la temporada o el deixar de concórrer més de vuit dies a l'esta-

bliment durant els períodes extraordinaris dels oberts tot l'any, o l'abandó de més d'un dia sense previ permís ni causa justificada, suposarà la renúncia del càrrec i la immediata substitució.

Les queixes greus i la negligència comprovada serà motiu de reptament, i si hi ha reincidència, d' immediata substitució seguida d'expedient.

Article 56. Els establiments de més de mil concurrents tindran metge hidròleg auxiliar que ensens farà la substitució del metge de l'establiment.

Als establiments que no comptin amb metge auxiliar, les substitucions seran fetes per ordre rigorós d'una terna de metges hidròlegs que obrarà en poder de la Direcció de Sanitat i de l'establiment i, en el cas que la substitució no pugui ésser automàticament complimentada, el Cap de Serveis de Sanitat farà la designació interina.

Article 57. No es permetran substitucions ni permutes sense intervenció de la Direcció de Sanitat i mai no podran fer-se sense que s'hagi esgotat l'ordre de la llista que disposa l'article anterior. Les substitucions i torns de serveis podran fixar-se prèviament per cada establiment, d'acord els metges adscrits a la terna, la Direcció dels Serveis Sanitaris i els propietaris dels establiments.

Article 58. En tots els Establiments d'aigües minero-medicinals hi haurà, com a encarregat de dirigir el tractament crenoteràpic i Delegat de la Direcció de Sanitat, el metge hidròleg, el qual serà un professional competent en la hidrologia mèdica de cada establiment.

Article 59. La Direcció dels Serveis de Sanitat recollirà les sollicituds acompanyades dels mèrits documentalment comprovats que corresponguin als sollicitants i, amb elles, serà fet una llista dels mèrits de cada sollicitant per ordre dels serveis prestats a cada establiment. Serà mèrit preferent per a figurar a la terna d'haver exercit efectivament el càrrec de metge hidròleg en un Establiment hidromineral o regió hidromineral durant cinc anys consecutius o deu anys en diferents etapes. El metge hidròleg no haurà de tenir cap defecte físic que l'invalidi per al càrrec i no passarà dels 65 anys.

Article 60. L'actuació dels metges hidròlegs tindrà efecte des dels vint dies de vigir la Llei. Des de la seva promulgació seran recollides les sollicituds i comprovants referits a l'article anterior.

CAPÍTOL VI

De les condicions i sancions

Article 61. Pel que fa referència a les aigües minero-medicinals ja declarades d'utilitat pública, seran revisades dintre el termini d'un any les zones d'expropiació i de protecció a fi que els establiments puguin posar-se en bones condicions d'explotació i protecció i acostar-se en tot el que sigui possible als límits fixats per les deus de nova declaració.

Article 62. Tots els establiments d'aigües minero-medicinals declarats d'utilitat pública dintre el territori de Catalunya, hauran de presentar còpia de l'anàlisi complet darrerament efectuada

i, si aquesta data de més de cinc anys, l'haurà de practicar-se novament dintre el termini d'un any i abans d'ésser autoritzada l'obertura de la temporada vinent.

Les aigües minero-medicinals seran analitzades bacteriològicament cada quinze dies si estan compreses a l'índex de les sospitoses de contaminació, i completament, cada cinc anys; pel Centre Tècnic Oficial si circumstàncies especials no obliguen a fer-ho més sovint.

Article 63. Les aigües pures de taula hauran d'ésser analitzades cada quinze dies i, si estan compreses a l'índex de les sospitoses de contaminació, cada vuit dies o cada quatre dies, i si apareix el bacil coli al 1 per 100 cc., serà prohibit l'envasament fins que espontàniament quedin depurades.

Article 64. Totes les obligacions i privilegis d'aquesta Llei en relació a totes les actuals concessions d'utilitat pública i autoritzacions d'envasament, seran exigides i hauran d'ésser sollicitades dintre els sis mesos de vigència.

Article 65. Els expedients en curs es continuaran amb els tràmits prescrits per aquesta Llei. Totes les concessions d'utilitat pública que no es posin en explotació durant un any, seguiran els tràmits de prescripció de drets fixats a l'article 21.

Article 66. Totes les autoritzacions d'envasament seran revisades, i les que no puguin ésser ratificades, tindran un període d'un any per a traspassar el nom i la marca de l'explotació de les deus que reuneixin condicions necessàries per a ésser autoritzades, seguint els tràmits prescrits a l'art. 12, que, per a evitar perjudicis, hauran de reduir el termini de tramitació a la meitat.

Article 67. Els propietaris d'establiments d'aigües minero-medicinals de temporada oficial, tindran dret mentre aquesta duri, a l'autorització per a establir el servei de transport de viatgers i equipatges de les estacions de ferrocarril als establiments exclusivament per als banyistes i malalts, i hauran de subjectar-se a la inspecció dels transports, per a coordinar els serveis de tots els que tenen concessions.

Article 68. L'organisme representatiu dels propietaris o empreses explotadores d'establiments d'aigües minero-medicinals o d'aigües pures de règim autoritzades, que acopli les tres quartes parts dels establiments i les tres quartes parts de les marques d'aigües autoritzades i en explotació, tindrà reconegut el caràcter d'oficial i el lloc d'informador a la Junta Superior de Sanitat.

Article 69. En cas de suspensió de l'explotació per causes justificades d'ordre geològic o altre, el senyor Conseller de Sanitat, d'acord amb la Junta Superior, fixarà el termini per al recomençament de l'explotació.

Si passat aquest termini d'explotació no es reanuda, prescriuran els drets en les condicions de l'article 21.

Article 70. Les infraccions de les disposicions d'aquesta Llei, especialment el funcionament d'establiments d'aigües minero-medicinals clandestins i l'envasament i expedició d'aigües no autoritzats, seran subjectes a penyores que seran quant menys

doblades en cas de reincidència, sense perjudici de l'efectivitat de les responsabilitats concrets en els ordres Penal i Civil.

Article 71. Totes les sancions compreses en els articles 69 i 70 seran recorribles davant del senyor Conseller de Sanitat i Assistència Social i es resoldrà en ulterior tràmit després d'escoltar la Junta Superior de Sanitat.

Article 72. L'emplear un manantial a usos diferents dels que determini la concessió d'utilitat pública, sense la prèvia autorització de la Direcció dels Serveis de Sanitat, després de comprovada serà sancionada amb la celebració de pública subhasta.

Palau del Parlament, 14 de desembre del 1933.
— El President, Humbert Torres. — El Secretari, Miquel S. Cunillera.

PARLAMENT DE CATALUNYA

L L E I

referent a l'ajornament de les eleccions municipals que havien de celebrar-se a Catalunya el dia 17 del mes que som

Article 1.^r Queden ajornades les eleccions municipals convocades per Decret de 13 de novembre proppassat i que havien de celebrar-se el dia 17 del mes que som.

Article 2.ⁿ El Govern de la Generalitat, sense suspensió del període electoral obert, assenyalà una nova data no posterior al dia 14 del mes de gener vinent, per a la celebració de les eleccions municipals suspeses i disposarà les operacions prèvies electorals amb relació amb la data assenyalada.

Article 3.^r Els Ajuntaments es constituiran

el dia 1.^r de febrer següent. En els casos que s'hagin interposat recursos assenyalats en els articles 48 i següents de la Llei del 14 d'agost proppassat, i que per aquesta raó no puguin constituir-se els Ajuntaments en aquesta data, es constituiran l'endemà del dia que hagi recaigut la sentència del Tribunal competent, dintre la primera quinzena del mes de febrer.

Article 4.^t Resten en vigor les restriccions que assenyalà l'art. 2.ⁿ de la Llei del 26 d'octubre.

Palau del Parlament, 14 de desembre del 1933.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO PRESS

THE UNIVERSITY OF CHICAGO PRESS

THE UNIVERSITY OF CHICAGO PRESS

THE UNIVERSITY OF CHICAGO PRESS

THE UNIVERSITY OF CHICAGO PRESS

THE UNIVERSITY OF CHICAGO PRESS

THE UNIVERSITY OF CHICAGO PRESS

THE UNIVERSITY OF CHICAGO PRESS

THE UNIVERSITY OF CHICAGO PRESS

THE UNIVERSITY OF CHICAGO PRESS

PARLAMENT DE CATALUNYA

L L E I

referent a la creació del Consell de Cultura de la Generalitat

Article 1.º Es declarat Llei, amb les variants introduïdes en l'articulat, el Decret de creació del Consell de Cultura de la Generalitat com a organisme de caràcter tècnic i assessor, data del 9 de juny del 1933.

Article 2.º El Consell de Cultura de la Generalitat serà integrat per vint-i-cinc Consellers que es distribuïran en les següents ponències:

- Ponència d'Ensenyament Superior.
- Ponència de Segon Ensenyament.
- Ponència d'Ensenyament Tècnic i Professional.
- Ponència d'Ensenyament Primari.
- Ponència d'Arxius, Biblioteques i Belles Arts.

Article 3.º Els membres que hauran d'integrar el Consell de Cultura, cinc per Ponència i escollits entre elements representatius de les diverses branques de l'Ensenyament i de les Institucions Culturals de Catalunya, seran nomenats pel Consell Executiu de la Generalitat. Cap Conseller no podrà formar part de més d'una Ponència ni podrà acceptar càrrecs de nomenament directe fet a proposta del Consell de Cultura.

Article 4.º El Conseller d'Instrucció Pública de la Generalitat serà President nat del Consell de Cultura, i el President-Delegat i Vice-president seran nomenats pel Govern de la Generalitat de Catalunya, d'entre els Consellers de l'esmentat Consell.

Article 5.º Cada Ponència tindrà un President nomenat pel Ple a proposta de la Ponència.

Article 6.º Les funcions del Consell de Cultura de la Generalitat seran:

a) Dictaminar sobre totes aquelles qüestions en què la Llei ho estableixi i concretament en els casos següents, dins l'esfera de competència de la Generalitat.

1.º Sobre l'organització i reforma d'institucions docents, serveis culturals i creació i regulació de beques.

2.º Sobre qualsevol Projecte de Llei referent a les dites institucions.

3.º Sobre l'establiment o modificació de plans d'estudi.

4.º Sobre la regulació de l'ingrés en el professorat.

5.º Sobre la resolució dels expedients de separació i rehabilitació del professorat.

b) Informar el Conseller sobre tots els problemes que afectin l'Ensenyament, les Institucions o organismes ja existents o a crear, i les activitats culturals de Catalunya que li siguin consultats.

c) Proposar totes aquelles iniciatives pròpies que cregui necessàries per al millorament de la cultura en tots els seus aspectes.

d) Vetllar per l'eficàcia de les Institucions culturals de la Generalitat i estimular totes les activitats públiques i privades que, en ordre a la cultura, es manifestin en el territori català.

Article 7.º El Consell de Cultura de la Generalitat en ple i les Ponències podran sol·licitar la col·laboració d'entitats o la col·laboració personal quan ho creguin oportú, obrir informacions públiques i proposar la constitució de subponències amb caràcter temporal o permanent. En el segon cas, però, hauran d'ésser aprovades pel Govern de la Generalitat.

Article 8.º En el cas de constitució de subponències seran presidides sempre per un delegat de la Ponència respectiva del Consell de Cultura, que farà d'enllaç entre les subponències i el Consell.

Article 9.º Les Ponències del Consell de Cultura es reuniran en sessió ordinària o extraordinària en el temps i en la forma que determini el Reglament.

Els informes i les propostes emanats de la iniciativa de les Ponències passaran al ple; les que espontàniament puguin fer els Consellers passaran a les Ponències.

Previ informe de la Ponència corresponent, el ple del Consell de Cultura entendrà les matèries que hagin d'ésser objecte de Llei, tal com la creació de noves institucions, projectes de reorganització de les ja existents i totes aquelles que el Conseller demani que hi passin.

Article 10. Al cap de les oficines del Consell de Cultura hi haurà un Secretari general, nomenat pel Govern de la Generalitat, a proposta de l'esmentat Consell.

Aquest Secretari general, ultra la direcció de l'oficina i dels serveis tècnics tindrà al seu càrrec la coordinació i documentació de les tasques del Consell, i, sempre que calgui, assistirà als plens amb veu,

però sense vot, i així mateix a les Ponències per a realitzar l'esmentada tasca de coordinació.

Article 11. El ple proposarà els càrrecs tècnics de l'oficina del Consell, i el personal corresponent serà nomenat segons les normes que tingui establertes la Generalitat per als seus funcionaris.

Article 12. El Consell de Cultura redactarà el seu Reglament, que haurà d'ésser sotmès a l'aprovació del Consell Executiu de la Generalitat.

Article 13. La renovació del Consell serà la per meitat, cada tres anys. Tots els Consellers podran ésser reelegits, i la primera renovació serà a sort.

Article 14. Les vacants que es produiran normalment seran proveïdes pel Consell Executiu de la Generalitat.

Palau del Parlament, 14 de desembre del 1933.